

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 40

v inozemstvu 60

SLOVENEK

Cene inseratov:Enostolpna petilna vrsta
malit oglasi po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6'—.**Pri večjem naročilu popust.**Izhaja vsak dan izvemši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.**Političen list za slovenski narod.**Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.**Kulturno delo žerjavščine**

»Jutro« očitno noče opustiti polemike o namišljenih svojih zaslugah, ki jih ima baje na polju slovenske kulture in jim v svoji nedeljski številki posveča zopet cel uvodnik. Da si arogantni »kulturregerji«, ki se zbirajo okrog tega kotišča slovenske pornografije in židovskega cinizma, ne bodo domišljevali, da se mi bojimo razpravljanja o tem predmetu, odgovarjamo še enkrat.

»Jutro« povzdiguje v nebo zasluge, ki jih ima baje na polju slovenske kulture ono učiteljstvo, ki ima danes za svojega voditelja proslulega Luko Jelenca. Da ne bi načelo tega poglavja, kajti ni na slovenski zemlji in v slovenski zgodovini stano, ki bi imel žalostnejšo, da ne rečemo sramotnejšo tradicijo, nego je liberalno učiteljstvo! V začetku sedemdesetih let revolucionarno panslavistično je drvelo že sredi tega desetletja z razvitimi praporci v nemškutarstvo, da je predsedalo sredi devetdesetih let korporativno v liberalno stranko, deset let nato v SLS in se petnajst let nato znašlo zopet v orjunske naročju. To je slika »kremenitega značaja« slovenskega liberalnega učitelja, ki so ga tako dobro poznali in slikali naši največji slovstveniki, kakor S. Jenko, J. Kersnik, L. Cankar, Pregelj in drugi. Da je bilo nekdanj velikih in znamenitih področnih kulturnih in gospodarskih delavcev tudi v tem stanu, kakor jih najdemo sploh v vsakem, a vsi ti bi danes proklinjali Jelenca in pa njegove najožje trabante, ki so tak važen stan degradirali na najnižjo stopnjo, ki je sploh mogoča ter ga docela osvovali pri ljudstvu in diskreditirali pri inteligenci. Masa našega današnjega liberalnega učiteljstva ter njihovih prednikov je bila od nekdanj topa pripraga vsakega režima, kvintesence nadute omejenosti in šolski zgled materialističnega kruhoborstva.

»Jutro« trdi in to celo debelo podčrta, da je edinole zasluga liberalnega učiteljstva, če je danes pri nas analfabetstvo že docela izginilo. Če smo logični, moramo dolžiti stavce »Dolnške tiskarne«, da smo dobili po prevratu tudi Slovenci tipičen židovsko ciničen revolveržurnal, ki zastrepja slovensko politeligenco pod naslovom »Jutro« in je dalje zasluga nosačev opeke in malte, če je sezidala »klerokomunistična« ljubljanska mestna občina zadnja leta že več ducatov stanovanj, dočim vse Žerjavove, Pribečeve in Pašičeve vladne niso zgradile v Ljubljani niti enega. Kar pogledjmo nekoliko po deželi, samo v ljubljansko okolico. Kdo je zgradil palačam podobna ljudskošolska poslopja na Viču, v St. Vidu, v Mostah itd., kdo je odprl na stotine novih ljudskošolskih razredov ter nastavljal na stotine novih učiteljskih moči, ki so za plačilo in ex professo poučevali otroke? Mar Žerjav iz profita pri Agromerurju ali Jelenc iz dobičkov pri nekdanjem »Dnevu«, ogledalu kulturnosti liberalnega učitelja itd. SLS in edino SLS je dvignila slovenske ljudske plasti na tako kulturno stopnjo, s kakršno se ne more pokazati noben narod v vsej južni in vzhodni Evropi. To stoji in to lahko dokaže vsaka statistika in zgodovinska retrospektiva.

Kdo je bil oni, ki je tristo let edini pisal in izdajal slovenske knjige, če ne slovenski duhovnik?! Kdo je bil oni, ki je dvesto let iz lastne inicijative in brez vsake nagrade poleg svojega stanovskega dela učil ljudstvo pisati in brati, če ne slovenski duhovnik, pa se s tem prav nič ne repenči, kakor se liberalno učiteljstvo, ki je za to nastavljen in plačano ter je edino njihovo delo. Kdo je bil, ki je ustanovil najogromnejšo slovensko kulturno institucijo, to je »Mohorjevo družbo«, ki je zanesla slovensko knjigo v zadnjo zagorsko bajto, če ne slovenski škof Slomšek? Kdo je bil, ki je dal pobudo za ustanovitev najvišje predvojnne naše kulturne institucije »Slovenske Matice«, če ne zopet naš škof Slomšek in kdo je bil, ki je tvoril glavni del naročnikov njenih publikacij ter agitator zanj, če ne zopet slovenski duhovnik? In tako dalje, brezkončna bi bila vrsta, če bi hoteli naštevati še naprej.

Več nego še enkrat toliko je na slovenski zemlji liberalnih učiteljev nego du-

hovnikov, a kar pogledjete v Erjavčeve »Slovenec« in primerjajte statistične tabele naše in vaše kulturne organizacije. Primerjajte vaše prireditve, ki se izčrpavajo v pijančevanjih in z njimi združenih orgijah in pa naše. Da, to je vaše »napredno kulturno delo«! Ljudstvo ste smatrali od nekdanj za čredo in kvečjemu še za eksploatacijski objekt, kar ste zanašali med ljudstvo, pa ni bila kultura, temveč strup, posurovelosti in nemoralnost. Kdor pregleduje danes stare letnike različnih slovenskih »naprednih« listov, mu prihaja slabo od smrada, ki se je pretakal po njegovih kolonah ter se divi zdravju našega naroda, ki se je kljub toliki dekadenci svoje »napredne inteligence« vzdržal še vedno na toliki višini.

Povojnih časov ne bomo pogrevali, saj so nam vsem dovolj znani. Kar je bilo posvečeno dvigavanju slovenske kulture, prav vse ste ubijali, davili in skušali uničiti od slovenske univerze pa do poedinih

kulturnih delavcev, ki ste jih ubijali celo v njihovi in njihovih družin eksistenci. Da, gospodine Žerjav, ubijali ste naše najmarljivejše kulturne delavce, vaša glasila in vaši trabanti so objavljali najpodlejšje pamflete na najboljše graditelje naše slovenske kulture. Kar se je zbiralo okrog vašega »napredništva«, ne pomeni in ne bo pomenilo v slovenski kulturni zgodovini nikdar ničesar. Dičite se lahko kvečjemu s pomuslimanjenim dr. Feridom Ilesićem, avtorjem in prevajalcem najostudnejšega šunda in pornografije V. Levstikom, »znanstvenikom« Lahom itd. Da ti so vaši in teh vam ne zavidamo.

Družba, ki ji je več ležeče na pol ducata sportnih, pevskih in političnih društev nego na naši znanstveni akademiji, nima pravice niti ziniti o kulturnosti kakor ne mož, ki je nehoti izbleknil, da je vse, kar stremi za kulturno okrepitev Slovenstva je kvečjemu — kulturni Herostrat.

Nameravan puč radikalnih generalov.PRIREJENO POROČILO GENERALA MIRKOVIČA. — ON IN NJEGOVI POMAGAČI
POKLICANI NA ODGOVOR. — RAZGOVORI RADI SKLICANJA SKUPŠČINE.

Belgrad, 6. oktobra. (Izv.) Razen audience vojnega ministra Hadžića, ki je bil predpoldne na dvoru, ni bilo nobenih važnejših sestankov in razgovorov. Tej audience vojnega ministra se v krogih opozicije pripisuje velik pomen. Čuje se iz zanesljive strani, da se s strani opozicije vršijo priprave za puč kot skrajno sredstvo za dosego vlade, ako bi bilo na ta način mogoče doseči zmago nad današnjim položajem, katere se sicer s parlamentarnim potom in z zakonitim sredstvi ne more doseči.

Po vesteh iz dobro poučene strani je general Uzun Mirković poslal iz Zagreba poročilo, v katerem očrtava današnji položaj, da je nevaren za stanje — države. Kot zaključek je v svojem poročilu naglasil potrebo, da popravi položaj s tem, da se zruši današnja vlada z državnega krmila. To poročilo o slabem stanju v državi je parirano z drugim poročilom, ki je tudi iz Zagreba od generala Tucakovića, poveljnika tretje armijske oblasti. On ventilira v poročilu povsem nasprotno, kar je poročal Mirković. Tucaković s svojim poročilom prihaja v nasprotje z Uzunom Mirkovićem. Tucaković ovrže vse njegove argumente, katere naglašja Mirković proti današnji vladi.

Zanimivo je, da je sam vojni minister, na katerega radikali in samostojni demokrati zama polagajo nade, dobil poročila, ki nasprotujejo vsem onim, ki govore v korist radikalom in samostojnim demokratom o nekakšnem nezadovoljvem stanju med ljudstvom. Vsi poizkusi, ki so za puč pripravljeni med radikalnimi in samostojnodemokratskimi prvaki in njihovimi somišljeniki v vojski, so onemogočeni s tem, da je bila vlada pravočasno opozorjena na to in začela vso akcijo zasledovati. Na ta način bo vsaka taka nevarnost izključena. Odgovorne osebe, ki so pripravljale k takim nemoralnim in nezakonitim korakom, bodo pozvane na odgovor.

O drugih stvareh se je v teku današnjega dneva vršila samo ena konferenca med Davidovićem in Petrovićem in demokratskim narodnim poslancem Mašo Foki-

ćem, ki se je tikala aktualnih vprašanj skupščinskega značaja in izprememb, ki bi nastale v kabinetu, če bi bil sedanji minister Pečić izvoljen za predsednika skupščine v novem zasedanju. Ti razgovori so se tekom dne večkrat vršili, zlasti popoldne, ko so razni ministri obiskali ministrskega predsednika. Končnoveljavnega sklepa še ni. Pričakuje se prihod predstavnikov HR SS, s katerimi se bo vršil razgovor o vprašanju volitev predsednika narodne skupščine. Vlada se bo sporazumela o točkah dnevnega reda za delo v narodni skupščini. Sklicanje skupščine še ni urad. objavljeno. Še jutri, najkasneje pa popjutrišnjem izidejo »Službene novine«, ki bodo objavile sklicanje narodne skupščine za 11. t. m.

O samem vprašanju vladnega položaja ni nobenih novih podatkov. Ministrski predsednik je zvečer pri odhodu iz kabineta v razgovoru z vašim dopisnikom izjavil, da ni kaj povedati o položaju, ker je bister in jasan in čvrst kot grad. Slične izjave so dajali tudi ostali člani vlade. Radikali polagajo v sedanjem trenutku vse svoje nade, da se vlada ne bo mogla dolgo držati, ker večina radikalov veruje, da z Radićevci ne ne bo mogoče doseči sporazuma. V tem upanju radikali nadaljujejo z intrigami. Vendar je zanimivo, da so radikali opustili upanje na skorajšnjo krizo. Zato pa tem bolj pretijo z energično akcijo v parlamentu, ki jo bodo začeli izvajati posebnost od 20. okt. dalje. Vlada in njeni krogi so pripravljeni tudi na to pretnjo. Vlada ve, da je ona danes najboljši in edini predstavitelj zakonitega in parlamentarnega življenja v državi, da ima za seboj večino poslancev in večino ljudstva; na ta način ima zaupanje krone in ljudstva in parlamenta in bo pod temi avspicijami nadaljevala ono delo, ki ga je začela in ki ga ji narekuje njena deklaracija. Radi radikalnih intrig, kakor tudi radi intrig njih somišljenikov in samostojnih demokratov nima vlada nobenih skrbi in je prepričana, da bo ljudstvo dalo radikalom in samostojnim demokratom za težave, ki jih delajo vladi in ljudstvu, ob volitvah zaslužen odgovor.

Radićev shod v Varaždinu.

Varaždin, 6. okt. (Izv.) Za nedeljo je sklicalo vodstvo HRSS velik shod v Varaždinu. Na shod je prišlo okoli 10.000 ljudi. Prvi je govoril Štefan Radić, ki je izrazil najprej svojo zadovoljnost s številnim obiskom. Narod, ki se tako živo zanima za javne zadeve, ne more propasti, ampak mora doseči svoj cilj.

Usoda je hotela, da se je razvila HRSS ravno v dobi zmaga zapadno-evropske demokracije, ki je danes izvzemši Anglijo republikanska. Angleški kralj pa vlada parlamentarno in spoštuje voljo naroda.

Nato je govoril o pacifizmu in rekel, da bo njegova stranka delala na to, da se vsaj polovica vojakov vrne domov, da bo na kmetih dovolj delovnih ljudi na razpolago. Najboljša obramba države je dobro razmerje do sosedov.

Nadaljeval je o notranjepolitičnem položaju. Pri tej priliki je silno napadal Pa-

šića, ki bi rad z bajoneti prisilil nad deset milijonov prebivalcev te države slepi pokorščini. Če bo res Pašić poskušal uprizoriti kakšno intrigo, opirajoč se na surovo silo, se mu bodo uprli vsi Hrvati in njihovi zavezniki, v skrajnem slučaju tudi Hrvati sami. Potem bo vsaka beseda o sporazumu odveč. Mi ne bomo več prenašali suvanja s kuškinimi kopiti in tudi ne bati.

Z ozirom na vesti, da nameravajo prevzeti štiri izpraznjena mesta radikali, ki so »čisti roke«, je Radić izjavil, da so vsi radikali enaki. Če se bo današnja vlada pogajala z radikali, jo bodo Hrvati treščili ob tla, da se bo vsa razletela.

Današnja vlada mora skrbeti, da čim prej razpiše volitve. Samo z novimi volitvami bo mogoče izbrisati sramoto, da sedi v parlamentu še danes 130 ljudi, ki pripadajo znani razbojniški bandi.

Za Radićem sta govorila še dr. Maček in posl. Predavec. Končno je govoril zopet Radić o vnanji politiki, zlasti o Italiji in o Albaniji. Glede Albanije je rekel, da Hrvatje Albancem ne bodo kratili njihove svobode. O slovenski duhovščini Radić na tem shodu ni govoril, kakor je prej napovedal.

Okoli 1. ure popoldne je bil shod končan.

Za mestni vodovod ljubljanski.

Belgrad, 6. okt. (Izv.) Poljedelski ministar dr. Kulovec je odobril znesek 800.000 dinarjev kot podporo ljubljanski občini, da se zavaruje ogroženi mestni vodovod.

Beneška pogajanja.

Belgrad, 6. okt. (Izv.) Nocoj je odpotoval v Benetke naš pooblaščen minister za zunanje zadeve dr. Otakar Rybač. Tam se vrše pogajanja z Italijo o rešitvi mnogih vprašanj, ki še čakajo rešitve v duhu rimskega sporazuma. Z njim je odpotoval finančni izvedenec dr. Hacin. Na Sušaku se vsa delegacija sestane. Tja pridejo iz Ljubljane dr. Marušić, iz Zagreba prideta dr. Šilović in Figatner. Na sestanku v Benetkah se bodo rešila vprašanja, ki so v zvezi z rimskim sporazumom, sklenjenim meseca januarja in ki so nastala vsled delitve reškega ozemlja. Dalje vprašanje, ki pride v poštev ob priliki trgovskih pogajanj z Italijo, aktualna vprašanja zasebnih dolgov in vprašanje predvojnih zasebnih pogodb. Obe državi nameravate vsa ta vprašanja, ki so dala povod novim pritvobam, enkrat za vselej spraviti z dnevnega reda.

SEJA FINANČNO-GOSPODARSKEGA ODBORA MINISTROV.

Belgrad, 7. okt. (Izv.) Popoldne se je v finančnem ministrstvu vršila seja gospodarsko-finančnega ministrskega odbora, kateri je prisostvoval poljedelski minister dr. Franc Kulovec, ki se je vrnil s potovanja v Ljubljano. Odbor je reševal razna tekoča vprašanja. Odbil je predlog ministra Kulovca o prodaji sladkorja vinarom za polovično ceno. Pravosodni minister dr. Hrasnica je predložil v pretres prodajo podjetja Eisler-Ortlieb v Bosni. To vprašanje bo odbor rešil, kadar bo društvo predložilo bilanco. Dr. Hrasnica je predlagal med drugim, da se kupi svet za zgradbo kaznilnice v Sremski Mitrovici in za zgradbo sodišča v Bihaču. Na prihodnji seji se bo razpravljalo o carinskih tarifi in o zahtevi prometnega ministra, da se izplača razlika kurza tovarni vagonov v Gradcu za poplave naši državi. Ta vsota znaša 800.000 Din.

INVALIDSKI ZAKON PREDLOŽEN SKUPŠČINI.

Belgrad, 6. oktobra. (Izv.) Minister za socialno politiko je obiskal ministrskega predsednika Davidovića in mu sporočil, da je predložil zakon o invalidih narodni skupščini. Tako ima vlada možnost, da čimprej reši to vprašanje. Skupščini je predložil zakon z zahtevo, da ga čimprej stavi na dnevni red.

PRITOŽBE NA MINISTRSTVO ZA AGRARNO REFORMO.

Belgrad, 6. oktobra. (Izv.) V ministrstvu za agrarno reformo je prišlo več pritožb radi cenitev, ki so jih izvršili uradniki v državi in v samem ministrstvu. Minister vedbah izvede strogodgovorhreoGrdgoVd Vesenjajk je izdal naredbo, da se o vseh teh navedbah izvede stroga preiskava.

OBRTE SOLE V VOJVODINI.

Belgrad, 6. okt. (Izv.) Minister za trgovino in industrijo dr. Šumenković namerava v Vojvodini otvoriti nekoliko ženskih obrtnih sol.

NACELNIK ROMUNSKEGA TISKOVNEGA URADA V BELGRADU.

Belgrad, 6. okt. (Izv.) V Belgradu je prisel načelnik romunskega tiskovnega urada Nicola Diano. Sestal se je z načelnikom našega Presbiroja in se z njim razgovarjal o organizaciji poročevalske službe med našo in romunsko državo.

ALBANSKI ZASTOPNIK DEMENTIRA.

Belgrad, 6. okt. (Izv.) Danes je albanski poslanik Ali beg Riza Kolonja obiskal v zunanjem ministrstvu načelnika oddelka za Albanijo Franka Lazarevića. Ali beg je v imenu svoje vlade obvestil Lazarevića, da so vse vesti o pripravljanju vpada Albancev na naše ozemlje netočne.

MINISTER PEČIĆ ZOPET V BELGRADU.

Belgrad, 6. okt. (Izv.) V Belgradu se je vrnil minister Pečić, ki je bil na agitacijskem potovanju v Vojvodini. S predsednikom Davidovićem se je dogovoril, da se bo prihodnje nedeljo vršil v Somboru velik shod, ki mu bosta oba prisostvovala.

KONGRES ŽELEZNIČARJEV.

Belgrad, 6. okt. (Izv.) V Belgradu je bil velik kongres jugoslovanskih narodnih železničarjev, ki se ga je udeležilo okrog 300 odposlancev. Kongresu je prisostvoval zastopnik prometnega ministristva načelnik Čupić. Pozneje je prišel na kongres tudi minister Sušnik, ki je v imenu vlade pozdravil kongres in obljubil, da se v bodoče nobeno vprašanje, tiče se železničarjev ne bo reševalo brez železničarskih organizacij. Za vsako važno vprašanje se bo sklicala anketa. Izjavil je, da je izdelan pravilnik o oblekah, da se dela na delavskem pravilniku, da se bo revizija zakona o državnem prometnem osobju čimprej končala. Kongresu so prisostvovali pomočnik prometnega ministristva in ravnatelj zagrebskega ravnateljstva. Sprejete so bile resolucije, v katerih jugoslovanski narodni železničarji stavijo svoje zahteve glede razlike plač, sodelovanje pri zakonodaji, prevedba pomočniškega osobja v novi zakon, reševanje delavskega vprašanja, izvršitev volitev za humanitarne fond in druge manjše stvari.

Kongres je sklenil osnovati list »Glasnik jugoslovanskih železničarjev«, ki ga bo zdajal osrednji odbor in se bo tiskal v 15.000 izvodih. Izvoljen je bil nov odbor, katerega predsednik je Andra Petrović, podpredsednik Mihajlo Kutić, generalni tajnik Rade Janković.

PROTI LAZIČASNIKARJEM.

Belgrad, 6. okt. (Izv.) Tajništvo centralne uprave Jugoslovanskega novinarskega združenja je izdalo sledečo objavo: Centralni upravi JNU je bilo dostavljenih v zadnjem času več pritožb o gotovih osebah, ki niso časnikarji, pa se kot take izdajajo. Tajništvo opozarja vsakega in vse, da imajo vsi člani JNU legitimacije, ki so potrjene od prometnega ministristva in uredništev, v katerih delujejo legitimirani člani JNU. Centralna uprava prosi, da se ji javijo imena onih, ki se napačno predstavljajo za časnikarje, da bo potrebno ukrenilo.

SHOD STANOVANJSKIH NAJEMNIKOV.

Belgrad, 6. okt. (Izv.) V Belgradu je bilo veliko zborovanje stanovanjskih najemnikov, ki se ga je udeležilo okrog 1000 ljudi. Na shodu so ugotovili, da je za gradnjo zadostnega števila stanovanj v vsej državi potrebnih 510 milijonov dinarjev. Država naj sama gradi, namesto da je dajala toliko in še večje vsote bankam in zasebnikom, ki špekulirajo s »stanovanji«, ki so zgrajena z državnim kreditom. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija s sledečo vsebino: Zahtevamo, da se novi sta-

novanski zakon ne izdeluje v kakem skritem kotu za socialno politiko, temveč da se skliče anketa, na kateri se bodo vpoštevali predlogi.

ZBOROVANJE UPOKOJENIH OFICIRJEV.

Belgrad, 6. okt. (Izv.) Društvo bivših aktivnih in rezervnih oficirjev je imelo tukaj sestanek, ki je bil zelo dobro obiskan. Na sestanku se je govorilo o težkem položaju, v katerem se bivši aktivni oficirji nahajajo in o ukrepih za izboljšanje njihovega položaja. V ta namen je vojni minister predložil tri načrte: 1. da se vsi bivši aktivni oficirji sprejmejo v zakon o priznanju zaslug, 2. da se vsi penzionirani oficirji reaktivirajo in nato po novem zakonu penzionirajo. Društvo se je izreklo za prvi načrt in imenovalo odposlanstvo, ki bo delovalo na to, da se ta želja izpolni.

STIKI MED VLADO IN HRSS.

Zagreb, 6. okt. (Izv.) Včeraj je prišel v Zagreb g. Ljuba Mihajlović v važni vladni misiji. Vlada mu je naročila, naj informira Radića o položaju v Belgradu. Radić pa bi ga obvestil o položaju na Hrvatskem. Mihajlović je ostal pri Radiću nad 2 uri. Značilno je, da je bila še za tisti večer sklicana seja vodstva HRSS, na kateri je poročal Radić o svojem razgovoru z Mihajlovićem. O poteku seje ni bilo izdano nobeno poročilo.

DR. RYBAR NA SUŠAKU.

Sušak, 6. okt. (Izv.) Danes je prispel na Sušak dr. Rybar, kjer ostane nekaj dni z delegati, ki so določeni za konferenco v Benetkah. V sredo odpotuje delegacija v Benetke, v četrtek pa se začne konferenca.

IZPREMEMBA V VLADI NA OGRSKEM.

Budimpešta, 6. okt. (Izv.) Minister notranjih zadev Daruvarj je odstopil. Sotrudniku »Pester Lloyd« je izjavil, da njegov odstop nima političnega pomena, ker je odstopil zgolj iz osebnih razlogov. Vodilni politiki v Evropi vedo danes, da hoče Ogrska svoje politične cilje doseči z mirnimi sredstvi in da hoče živeti z vsemi svojimi sosedi v miru. Koncem svojega razgovora je rekel Daruvarj, da je pogodba med Ogrsko in Rusijo nujna gospodarska potreba za Ogrsko.

STIKI MED NEMČIJO IN OGRSKO.

Budimpešta, 6. oktobra. (Izv.) Bivši nemški državni kanceler Cuno je prišel v Budimpešto, kjer bo imel več predavanj gospodarskega značaja. Političnega pomena po zadržanju vladnih krogov njegov obisk nima.

PRED VOLITVAM V ANGLIJI.

London, 6. okt. (Izv.) Državni tajnik Ponsonby je v nekem govoru ostro napadel opozicijo, ker nasprotuje sklepu angleško-ruske pogodbe. Ponsonby je izrazil upanje, da se bodo volivci odločili za pogodbo.

BRATIANU NA DUNAJU.

Dunaj, 6. okt. (Izv.) Rumunski ministri predsednik Bratianu se je pripeljal danes na Dunaj. Na kolodvoru so ga pričakovali rumunski poslanik, čehoslovaški poslanik, minister dr. Grünberger in več višjih uradnikov. Bratianu je takoj po svojem prihodu obiskal vodilne avstrijske politike, Bratianu je prišel na Dunaj, da vrne avstrijskim ministrom njihov obisk v Bukareštu.

Politične vesti.

† Prostožidarski režim v Franciji in »Jutro«. Režim g. Herriota je radi svojega izrazitega protikatoliškega kurza zelo po volji »Jutru«, ki prav nič ne more prikriti svojega veselja nad zastopavljanjem katolicizma v katoliški Franciji. Da ne bo nepotrebnega slepomišljenja, z lažjo, da si lasti cerkev v Franciji kak privilegij, je treba ugotoviti nekatera fakta. Kakor smo že omenili, namerava Herriot ukiniti francosko legacijo pri sv. Stolici ter v Alžirsko-Lotaringiji obstoječi konkordati, uvesti lajško šolo in poleg tega z vsemi sredstvi preprečiti nastanitev kakršnihkoli redovnikov ali redovnic itd. Proti tej nakani so protestirali francoski kardinali, a Herriot je odklonil njihov protest »kot neumestno vmešavanje v njegov delokrog«. To je razumljivo, ko se zna, da je Herriot — prostožidar. Pred volitvami je »Acaccia« glasilo francoskega velikega orientala, izdala parolo, da imajo vse lože agitirati za levičarski blok. Veliki čuvar pečata velikega orientala, »brat« Ch. Bernardin, je nedavno orisal v Baslu (Loz. Bernam Rhein) rezultate prostožidarskega delovanja. Med drugim je izjavil: »Z 11. majem t. l. je Francija postala ponovno — republika. Večina vlade sestoji iz prostožidarjev. Blizu 300 prostožidarjev je zbranih v prvi zbornici. Herriot razpolaga z večino »bratov«. Doumergue (predsednik republike) sicer ni naš, ali on je — dobro vedoč, da proti volji prostožidarjev ni nič mogoče — poklical k sebi redovni svet velikega orientala. Stojimo pred veliko ero.« Po njegovi izjavi je situacija v Franciji jasna, pa tudi težave, ki jih delajo Herriotovi ljudje centru dr. Marxu. Herriot je samo izvrševalni organ velikega orientala francoskih prostožidarjev. Herriot je dedič idej iz 1. 1789: njemu je ločitev cerkve od države še premalo. Najmanjši vpliv cerkve na vzgojo državljanov se mora po njegovem mišljenju zadržati. Ni res, da je k »zmagi levice« pripomoglo ravno protiklerikalno razpoloženje francoskega ljudstva, kakor bi rado zabičalo »Jutro« svojim dripcem. Herriot je zmagal, ker je zagovarjal idejo svetovnega mira. Merodajno je bilo koprenenje po miru; ne samo mednarodnem, marveč tudi socialnem in verskem miru. Sicer se bo pa pri drugih volitvah videlo, kako sodi francoski narod. Francoski katoliki so politično žal slabo organizirani. A njih število raste in »Jutro« naj ne laže, kajti ljudje čitajo dandanes ne samo en list, pa čeprav je »najinformativnejši« dnevnik, in iz tistih se izve mnogo več. Tudi resnica o Herriotu.

† Cerkevna posestva najbolj bodoje slovenske liberalce in zlasti v zadnjem času ne mine skoro dan, da ne bi kričali po razdelitvi cerkvenih posestev potom agrarne reforme, spominjajoč pri tem cerkvene dostojanstvenike na neko okrožnico, ki so jo bili izdali tako po prevratu v prilogo agrarne reforme. Kakor vse, kar počne naš liberalni krog z »ljubeznijo do kmetov«, tako je tudi njihovo vpitje po razdelitvi cerkvenih posestev navadna hinavska komedija. Agrarne reforme ni mogoče izvesti čez noč s tem, da se posestva enostavno zaplenijo dosedanjim lastnikom in razdele, ampak treba je iskati pravične rešitve tega vprašanja. Če bodo posestva, ki pridejo v poštev za agrarno reformo, enostavno konfiscirali, potem bo tudi po-

polnoma opravičeno konfisciranje hiš, fabrik in sploh vseh vrednostnih predmetov, ki so mnogokrat dosti več vredni kot eno ali drugo prav lepo cerkveno posestvo. Če bomo prišli tako daleč, bo država jako lepo izgledala in še lepše njen pravni red in pravna varnost v njej in zato se čudimo, da ravno tisti listi, ki dan za dnem najbolj vpijejo za »blagor države«, istočasno najbolj vpijejo po konfiskaciji premoženja, ki pomenja začetek podiranja vsega gospodarstva, ne pa njegovo obnovo ali preureditev. Tako dalekosežne reforme kakor je agrarna, se ne smejo izvesti po slavnem vzoru, ki smo ga doživeli v Vojvodini, ampak s precej več pameti in razsodnosti in zato imajo cerkveni dostojanstveniki popolnoma prav, če se upirajo, ne toliko reformam, ampak načinu, kako bi radi neki fantasti in puhleži tako važne reforme izvajali. Cerkevno premoženje ni nakraden in ne prisleparjeno, ampak je pošteno pridobljeno in zato imajo upravniki cerkvenega premoženja dolžnost, da svojo pravico branijo. Oni pa ne branijo samo svoje pravice, ampak pravico vseh, ki so si kaj pridobili in prihranili.

† Dr. Goršič in kolegijalnost. Pred dnevi je priobčil nek ljubljanski dnevnik, da je g. dr. Gradnik razrešen funkcije članstva sodnika stanovanjskega sodišča. Naša javnost je imela vtis, da je gosp. dr. Gradnik zagrešil kakšno nepravilnost in da ga je vsled tega g. minister soc. politike razrešil. V zadevi smo se obrnili na pristojno mesto in dobili sledeče avtentične podatke: V seji stanovanjskega sodišča kot stanovanjskega oblastva II. stopnje v mesecu avgustu t. l. je bil napravljen soglasen sklep, da se vloži protest proti znižanim prejemkom članom sodišča za mesec september potom velikega župana na ministra za socialno politiko. Sklenilo se je nadalje, da so člani zadovoljni tudi z znižanimi prejemki, ako g. minister kljub protesta pri svoji odločitvi vztraja. Te sklepe je sporočil načelnik oddelka za soc. politiko, ki je obenem predsednik stan. sodišča, v potvorjeni obliki velikemu županu in ministru za socialno politiko. Dr. Goršič je sklepe potvoril po vsebini in obliki in povzročil, da sta bila njemu nevsčena člana dr. Gradnik in dr. Mrak odsojli. Stavljeno na odgovor, se je g. dr. Goršič izgovarjal, da se je v seji vsaj govorilo v tem smislu, kakor je on poročal višjim oblastem, toda niti govorilo se o tem ni ne v dotični in ne v v kaki drugi seji stan. sodišča, nasprotno so se izrekli v seji vsi člani, da nosijo solidarno odgovornost za svoje sklepe. Dr. Goršič pa se je maščeval nad dr. Gradnikom, ker se je le-ta v zadevi zasebne obtožbe proti odgovornemu uredniku »Slovenca« poslužil pravne dobrote § 153 k. p. r. in odrekel pričevanju, za katero je bil predlagan po g. dr. Goršiču. Dohodki članov stan. sodišča so bili določeni z dekreti, s katerimi so bili člani imenovani, zato je bil njihov protest umesten in razumljiv. Neumestno in nelojalno pa je bilo postopanje in poročanje g. dr. Goršiča, ki je z intrigami povzročil pri ministru za soc. politiko razrešitev funkcij dveh članov stan. sodišča. Razrešena člana sta vložila pri velikem županu radi svoje razrešitve obširen ugovor, v katerem ostro napadeta načelnika oddelka za soc. politiko dr. Goršiča in mu očitata potvorbo sklepov stan. sodišča in neresnično poročanje. Velikemu

Otok Rab.

Začetkom letošnjega septembra, ko se je večji del letoviščnikov že vrnil ali se pravkar vračal na svoje domove, nezadovoljen z vremenskimi bogovi, ki so jim bili z dežjem prečrtali marsikak lep načrt, smo se nekateri zakasneli dopustniki odpravljali na Jadran. Strašili so nas, češ naj ne mislimo, da se bomo letos še kopali ali solnčili — sezona da je letos tudi doli že pri kraju. Toda mi gremo na Rab, smo odgovarjali, kjer zore pomaranče in limone in kjer v decembru in januarju splošno cveto vijolice; kako naj bi bil potem tam že september hladan? »Pojdite brez skrbi — so nas bodrili drugi — imeli boste najlepši september.« Bodi kakorkoli, smo končno sklenili, mi gremo na Jadran, ki je ob vsakem vremenu lep in mogočen, zanimiv in dobrodejen, vsikdar vreden, da ga obiščeš in se ob njem s ponosom zaveš, da je — naš. Moti nas le misel na vožnjo preko Karlova. Toda to nas v našem hrepenenju po morju ne more zadržati in v direktnem vozu Ljubljana—Sušak se da tudi ta žrtev nekako prenesti ali bolje — prespati. Zbogom tedaj, majka Ljubljana, a obenem »Na svidenje«, saj vemo, da nam boš tudi doli na jugu večno v mislih in da se bomo z veseljem in nestrpnostjo vračali zopet v tvoje naročje.

Vožnja od Reke do Raba je prvi užitek, ki ti ga nudi Jadran. Kako si oddahneš, ko se iz zaduhlega železniškega voza, polnega prahu, dima, mrčesa in sopotni-

kov, ki so se preko dolge noči — ako si imel smolo — pokazali pred teboj v vsem svojem dušnem in telesnem negleju, preseliš na čisti, odprti krov parnika, ki te odpelje po žametni morski sinjini cilju nasproti! Neovirano ti plove pogled v daljo. Na levi ti odkriva svoja starodavna mesta in selišča Hrvatsko primorje; povsodi vidiš razvaline iz davnih ter gradove in kule iz novejših časov, ki pričajo o mogočnosti hrvatskih veljakov Zrinjskih in Frankopanov; na desni nas spremlja Krk, a izza njega Cres. Ozadje je vseskozi sivo skalovje, v katerem so videti vasi kakor napis iz davnih dob, tod in tam zelene oaze in z istim sivim kamenjem ograjeni vrtilci, po selih cerkve z zvoniki, ki se zde kakor vprašaji ali klicaji... Novega, močno polječega življenja ne opaziš nikjer, kljub modernim hotelskim zgradbam, ki jih po par premore vsak večji kraj ob morju. Izjemo dela le Cirkvenica, ki se razvija v svetovno morskopoljske in na obširnem poprišču gradi svoje hotele in penzione ter ureja svoja elegantna kopališča. Vendar se njenim ponižnejšim sestram: Bakru, Kraljevici, Selcam, Novemu, Bački i. dr. ni treba bati njene konkurence, ker bo ona vedno dobivala svoje goste iz velikega sveta, dočim bodo le-ti tudi v bodoče ostali zvesti njihovih sedanji ljubitelji, ki preko počitnic ne iščejo šuma in sijaja, marveč pokojnega, neprisiljenega vživanja morja in solca.

Ko se ti oko utrudi na obalah, ti zaplove pogled po morski gladini, ki se v solnčnem svitu preliva kakor svilena tkanina. V dalji opaziš ribiške jadrnice, ki steje vsaj navidezno popolnoma mirno kakor sanja

ali vase zatopljena misel... V bližini parnika se poganja galeb; misliš, da se dvigne višje k solcu, a namesto tega se vrže na morje, kjer ga vabi kdove kakšen odpad... Zamisliš se in zreš v brazde, ki jih reže ladja: izprva so globoke in se raztezajo na daleč, polagoma pa se izgubljajo, dokler končno ne izginejo brez sledi. Prav kakor človeško življenje.

In zopet dvigneš pogled! Topot ti oko obstane na mogočnem, sivem gorskem skladu, ki se dviga iznad ostalih brd visoko proti nebu. To je častitljivi, vekoviti suveren dalmatinskih predelov: Velebit. Pod njegovo žezlo prihajaš in ostaneš njegov zvesti podanik, dokler ne minejo srečni dnevi tvojeja počitka in te življenje ne pozove nazaj na svojo bojno plan.

Z zadnjega krova, kjer se vozi ljudstvo, se oglasi pesem. Napev je tožen in se zliiva s sivim ozadjem v enoten akord. Netemu ljudstvu življenje ni lahko; prelest njegovega kraljestva je zanj začaran zaklad, ki ga iz lastne moči ne zna dvigniti.

Ogleduješ si sopotnike. Elegantna hrvatska inteligenca, ki — seveda — politizira kakor to le ona zna. Potem je tu par nemških družin, ki letujejo v Kraljevici oziroma Selcih, pa se sedaj vozijo na Rab, da si ogledajo otok, ki je bil svoj čas izbran, da tvori v nemškem mostu na jug mogočen steber. V pogovoru lahko opaziš, kako Nemce boli, da sedaj na Jadranu vsaj zaenkrat ne predstavljajo več nego goste. Izprašujejo, če so sedaj, ko ni več stare monarhije, razmere tu doli ugodnejše, če je ljudstvo zadovoljnejše, cikajo na Čehoslovake in majhne simpatije, ki jih bojuja

le-ti vživajo na Jadranu. Ob pogledu na jugoslovanske vojne ladje, ki jih srečujemo po raznih lukah, se nemški sopotnik ne more premagati, da ne bi z malizjoznim nasmehom pripomnil: »To je za Jugoslavijsko pač samo igrača...« Stara nemška miselnost, ki te pa ne žali in ne srdi, ker veš, da je brez moči. Drugače se čudiš ogromnemu teku nemških sopotnikov; neprestano jedo tako otroci kakor odrasli. Lica so jim zdravo rdeča in napeta, da te spričo neprestanega novega zalaganja obhaja strah, da se jedci pred teboj ne razpočijo. No, Bog jim blagoslovi!

Na ladji je tudi slovenska družba: belokranjski kaplan in par častitljivih mamk, njegovih farank. Opravili so svojo romarsko pobožnost na Trsat; sedaj si mimogrede ogledajo še Dalmacijo. Lep zgled slovenske verske gorečnosti in vedoželjnosti!

Gosp. kaplan me seznani z don Ante Petrisom, vpojenim župnikom z Raba, ki se tudi vozi z nami. Ljubezniv, droban gospod z zelenimi očali, ki breme svojih 75 let igraje nosi. Doma iz »Vrbnika nad morjem«, je preživel večji del svoje dobe na Rabu, kjer je župnikoval v Loparju, Mondanijah in končno v mestu Rabu. Kot velik lovec pred Gospodom je nešteto krat premeril vse bregove in doline in pozna Rab in Rabljane kakor svojo dlan. Mnogo let je deloval tudi na združnem polju ter je sploh iskren ljudski prijatelj in domoljub. Bodi mu ob tej priliki prisrčna hvala za vse poznejše usluge!

(Dalje sledi.)

županu je prepuščeno, da zadevo preišče in morebiti storjeno krivico dr. Gradniku in dr. Mraku popravi.

— Gospod Brnčič naj nikar ne brni. G. Brnčič, ki je tik pred početkom svetovne vojne končal juridične študije, je začel svojo uradniško karijero leta 1918. Kot tajnik dr. Žerjave, kateri je bil tačas podpredsednik narodne vlade. Velik mojster je dobil poslušnega učenca. Hitro se je skušal naučiti vladanja, revolucionarnega seveda, brez zakonov, na temelju po potrebi sformiranih odlokov, odredb in naredb. Še danes čutimo v kosteh to vladanje in se stresamo. Ko pa je moral dr. Žerjav zapustiti vladno palačo, ni bilo tudi za Brnčiča več mesta tam in je vstopil v službo, na priporočilo dr. Žerjave seveda, pri tačasnem glavnem poverjenstvu ministrstva za agrarno reformo kot pogodbeni uradnik. Tu se ni mogel razvijati po svoje, ker je bil na trdih vajetih. Šele pozneje, ko se je glavno poverjenstvo razcepilo na agrarno direkcijo in na okrožno agrarne urade, je prišel g. Brnčič do veljave, in sicer kot vodja okrožnega agrarnega urada v Ljubljani. Postopal je, kot se je pač naučil pri svojem mojstru, samolastno, ne oziraje se najmanj na postoječe zakone. Da bi postal vidnejši, ustvarjal je afero! V Windischgrätzovih gozdovih je bilo oddati eksploatacijo lesa za pet let in parno žago na Planini. Brnčič je oddal eks-tvrdki Šutej iz Zagreba, akoravno so domače tvrdke stavile boljše in ugodnejše ponudbe. Ko je bila slednjič vendarle mera polna, ga je ministrstvo prestavilo v Varaždin. Brnčič se je pa za to mesto zahvalil in je šel — k lesni tvrdki Šutej. V »Orjuni« pa so se začeli objavljati, zopet na podlagi podatkov, prepisanih iz uradnih aktov, podli napadi na bivšega agrarnega direktorja dr. Lukana. Letos na spomlad, ko so dobili mladini z dr. Žerjavom na čelu vso oblast v Sloveniji in svoje roke in ko je trepetalo pred njimi celokupno uradništvo, je privlekel na površje dr. Žerjav zopet svojega ljubljence g. Brnčiča. Z vso silo je pritiskal, da bi ga postavili na novo za vodjo okrožnega agrarnega urada v Ljubljani, pa ni šlo, kajti uradniški zakon predpisuje za vsak čin gotovo število službenih let. In je bil imenovan g. Brnčič za pisarja, kateri čim odgovarja po zakonu številu njegovih službenih let. Službo je sprejel, ni pa šel na odrejeno mu službeno mesto v Maribor, temveč je čakal v Ljubljani, da ministrstvo dozdnevno pomoto popravi in ga tu pusti. Spominjamo se pa tudi še prav dobro, kako se je obnašal državni uradnik Brnčič za časa zadnjih ljubljanskih občinskih volitev na shodu mladincev pri »Leonu«, kjer je psoval vse nasprotnike s političnimi k.... mi. Tak človek ne spada v stalež uradništva, uvideli so to celo radikali, in je g. minister za agrarno reformo storil le dobro delo, da je očistil uradniški stan te pege.

Dopisi.

Št. Rupert na Dolenjskem. V nedeljo dne 12. t. m. bodo pri nas občinske volitve. Za gospodarstvo v občini se potegujeta dve stranki: stranka samostojnežev, ki si je nadela ime Kmetiska stranka in Slovenska ljudska stranka. Ni treba dokazovati, katera je zaupanja volilcev bolj vredna. Če bi tudi kandidatom Kmetiske stranke ne imeli nič očitati, to je treba poudariti, da stranka, ki jo zastopajo, more le s sramoto in strahom kazati na svojo politično zgodovino. Vse njeno s toliko propagando začeto in nadaljevano delo je bilo slovenskemu ljudstvu le škodljivo, tako v gospodarskem in političnem, kakor kulturnem in verskem pogledu. Ona je bila, ki je z glasovanjem za nesrečno vidovdanskost ustavo prodala Belgradu slovensko samostojnost, ona je bila, ki je o blestečih frazah se ponašajoč, v resnici prezirala vse interese slovenskega kmetiskega ljudstva. In dasi je bila toliko časa pri vladnih koritih, ni storila nič v odpravo propadajoči Sloveniji, pač pa je podpirala režim korupcije in nasilja in s svojo nesrečno politiko pomagala plesti bič, ki naj bi do krvi pretepel ubogo slovensko rajo. Od take stranke — in naj bi na njeni listi kandidirali najboljši možje — se mora z gnusom obrniti vsak zaveden katoliški Slovenec, posebno še radi njenega sedanjega hinavskega zadržanja, ko radi zveze s srbskimi zemljoradniki podpira vlado, v resnici pa zlobno ruje proti nji in skuša ovirati nje uspešno delo za red in poštenje v državi. Taki stranki ne gre poveriti občinsko gospodarstvo. Kdor ljubi slovenski dom in rod, kdor je za poštenost v upravi, kdor ljubi svobodo v zasebnem in javnem življenju, ta bo v nedeljo dne 12. t. m. volil stranko poštenja, pravice in svobode — Slovensko ljudsko stranko, katere skrinjica je prva. Kandidati te stranke pa so tudi vsem znani kot pošteni in značajni katoliški možje, ki bodo za blagor in procvit občine nesebično skrbeli. Tedaj v nedeljo vsi na volišče in vsak vrzi svojo kroglico v prvo skrinjico! Naj bo zmaga Slov. ljudske stranke v naši občini sijajna!

Krojni tečaj

za krojače, šivlje in nešivlje otvori 10. oktobra konces. učni zavod, ZIDOVSKA ulica 5, Ljubljana.

Štajerske novice.

J Uradne ure pri celjskih sodiščih. V času od 15. oktobra do 15. aprila se bo uradovale pri celjskih sodiščih ob delavnih nepretrgoma od 8. do 14. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 12. ure. Vložnice bo dnevno odprto od 8. do 18., ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure.

Š Pasji kontumac v Celju ukinjen. Te dni je mestni magistrat celjski ukinil pasjo zaporo na mestnem ozemlju, vendar bo mrhodorec polovil in uničil vse pse, ki ne bi imeli predpisane pasje znamke.

Š Umrljivost v Celju. V mesecu septembru je umrlo v Celju skupno 17 oseb, od teh v mestu 4, v splošni bolnici 12 in v domu invalidov 1 oseba.

Š Mariborske vesti. V soboto, 4. t. m. je umrl g. Karol Burger, uslužbenec državne železnice, v visoki starosti 83 let. N. v m. p. — Kakor doznajavo tukašnji listi, bodo v kratkem pričeli graditi objekt novega postajališča na Tezmu. — V noči od petka na soboto so vdrla neznani vlomilci »strokovnjaki« v zastavljalnico g. Remma v gornji Gosposki ulici. Zlikovci s papirjem in smolo preprečili švanketanje izložbene šipe ter nato odnesli v oknu se nahajajoče predmete. Ob eni uri ponoči se policijski stražnik ni nikesar opazil; ob treh pa je našel razbito šipo in krvavo sled, iz česar sledi, da se je moral tat pri vltomu raniti. — Včeraj ob 15. uri se je pričel na tukašnji trgovski nadaljevalni šoli trgovskega gremija redni pouk za 1. razred, ob 17. pa za drugi razred. Pouk za tretji razred se prične danes ob 15. uri. — V občestnem studencu pred orožniško postajo v Lajtersbergu so te dni našli v travo zavitega novorojenčka. Orožništvo že zasleduje zločinke. — Dne 8. t. m. je izginilo nekemu g. A. Schreiberju v veži okrajnega glavarstva črno pleskano kolo z rdečimi ročaji v vrednosti 2000 Din. — Umrla so v zadnjem tednu: 27. sept.: 32 letna Alojzija Romih, žena mizarja dr. žel. (bolnica); 28. sept.: 81 letna Angela Markič, žena kazniškega paznika (Melfska cesta 58); 30. sept.: 26 letna Rozalija Kosi, kontoristka (bolnica); 1. okt.: 74 letni Ivan Milošič, posestnik (Tržaška cesta 44); 3 okt.: 4 letni Zvonimir Renčelj, otrok kazniškega paznika (bolnica); 83 letni Karol Burger, uslužbenec dr. žel. — Nočno službo ima v tekočem tednu lekarna »Pri Mariji Pomagaj« (König) na Aleksandrovi cesti. — Zdravniško službo ima ta teden g. dr. Karol Ipavie, Cankarjeva ulica 1.

Š Iz Ptuj. Občinske volitve, ki se bodo vršile 19. oktobra, so prinesle tudi v tiho snivajočo panonsko prestolico nekaj živahnosti. Socijalisti, ki so vložili drugo listo, so morali pobirati tudi občinske delavce, ki po volilnem redu ne morejo biti izvoljeni, da so napolnili listo. Nemci so si zatakili za klobuk namesto »gamsport« in »šnajfledre« ponižni znak »domače« gospodarske stranke. Zanimanje za volitve je veliko. Za Nemce najbolj brusita pete mehanik Spruschina in čevljarji mojster Seishegg. Kakšni domačini so na nemški listi, pričajo imena Schwab, Steudte, Scheuchenbauer, dr. Blanke etc., to so imena družin, ki so privandrale iz rajha in obogatele od slov. denarja. To so tudi izraziti zastopniki ptujskih kapitalistov. Kaj pa to? Na nemški kandidatni listi se blestijo imena: Seishegg, eventualno Zajšek, Leopold Slawitsch, eventualno Slavič, Omulez eventualno Omulec, Miloschitsch eventualno Milošič, Wretschitech eventualno Vrečič, ki ima v mestni hiši trgovino itd. itd. Slaba prede ptujskim Nemcem, da morajo pobirati take narodne odpadnike.

Š Tiskovno društvo v Ptuj je dobilo te dni koncesijo za knjigarno. To je prva slovenska knjigarna v mestu; Slovenci sedaj tudi vemo, kje bomo kupovali knjige in pisarniške potrebščine.

Primorske novice.

p Kralj v Vidmu. Minolo nedeljo se je pripeljal v Videm kralj s spremstvom, da prisostvuje vojaškim svečenostim v spomin 300 letnice brigade »Re« in raznim drugim prireditvam. Ob tej priliki so se mu poklonili tudi župan ozkroma občinski komisariji furianske pokrajine.

p Družinska drama v Nabrežini. V Nabrežini se je v hiši trgovca Leopolda Rebule izvršil krvav dogodek. Rebula je trgovina slabo uspevala, izgubil je že malone vse premoženje in tudi ženino doto. Začel je piti. V hiši je bil voden prepir. Eno zadnjih noči je žena po takem prepiru, ko je mož zaspal, vzela sekuro in začela z njo udrihati po možu. Prizadejala mu je tri težke rane na glavi in eno na roki. Nato je vzela svoja dva otročiča, 8 letno deklico in 2 letnega dečka ter pobegnili z njima k svojim staršem. Tam so jo orožniki polblazno od razburjenja aretirali. Rebulo so prepeljali v trižaško bolnišnico. Njegovo stanje je nevarno.

p Prepovedana slovenska gledališka predstava. Za minolo nedeljo je bila na Kontovelju pri Trstu napovedana predstava Tuščičeve »Golgot«, ki jo je hotel vpriporiti Dramatični klub slovenskih visokošolcev. Oblast je pa predstava v zadnjem hipu prepovedala, dasi se »Golgot« na raznih julijskih odrih že opetovano igrali.

p Slovenska javna knjižnica v Rocolu. Šentjakobska čitalnica v Trstu ustanovi v Rocolu javno knjižnico kot svojo podružnico.

Dnevne novice.

— Belgrajski nadškof. Za belgrajskega nadškofa je sv. oče imenoval apostolskega administratorja o. Rafaela Rodića.

— Za Jugoslovansko akademijo znanosti in umetnosti v Zagrebu. Na prošnjo predsedstva Jugoslovanske akademije za znanost in umetnost v Zagrebu je naučno ministristvo sprejelo v proračun za bodoče leto postavko 600.000 Din za knjige, ki jih namerava akademija izdati.

— Prekinjen dopust zagrebškega policijskega ravnatelja. Zagrebški policijski ravnatelj Urbany je pred dobrim tednom odšel na dvamesečni dopust. V soboto se je nenadoma vrnil in takoj prevzel svoje posle.

— Izvoz tobaka. Ker je letošnja kvaliteta tobaka izredno dobra in primerna za izvoz, je sklenila uprava državnih monopolov izvoziti 6 milijonov kg lanskega tobaka. 1 milijonov kilogramov tega tobaka bo najljepše kakovosti.

— Kmetijska šola v Nikšiću. Te dni je posetila skupina odličnih Crnogorev ministrskega predsednika g. Davidovića ter poljedelarskega ministra g. dr. Kulovec in je ob tej priliki prosila, da se ustanovi v Nikšiću nižja kmetijska šola.

— Reaktivacija. V Sarajevu je reaktiviran upokojeni načelnik oddelka za vere Fehim efendi Spaho.

— Škrlatica v Splitu. V Splitu se škrlatica še vedno ni polegla. Otvoritev srednjih šol so odgodili do 15. t. m.

— Nova zasebna gimnazija v Dalmaciji. V Bolu na otoku Braču so op. dominikanci te dni otvorili zasebno gimnazijo za svoj redovniški naraščaj. Predavali bodo štirje mladi dominikanci, ki so dovršili svoje nauke na freiburški univerzi.

— Liška železnica. Kakor javljajo iz Belgrada, so odstranjene začnje težkoče za končno dograditev liške železnice ter je dobava tračnic zagotovljena še za tekoči mesec.

— Za povzdigo higijene v dalmatinskih vaseh. Ravnateljstvo rudnika v Siverčju v dalmatinskem Zagorju je uvedlo akcije za povzdigo enage v tamkajšnjih delavskih in kmetijskih domovih. Razpisalo je tri nagrade po 3000, 2000 in 1000 dinarjev za najsmatnejša stanovanja. Nadzorstvo nad stanovanji je poverjeno po enemu zaupniku vsi. rudnika, delavstva in občine ter rudarskemu zdravniku. Ta odbor bo dolel tudi nagrade. Rudnik da delavcem dalje brezplačno apno za beljenje in razkuževanje. Tekma za nagrade, ki se izplačajo o božiču, se udeležijo zaenkrat štiri vasi; kasneje pridejo na vrsto druga sela.

— Sarajevsko gledališče v finančnih težavah. Sarajevsko gledališče je zašlo v akutno finančno krizo. Porabilo je že vso letošnjo državno podporo in se še za 200.000 Din zadolžilo. Igralci so za ta mesec prejeli le del plače. Krizo je deloma zakrivila uprava sama z raznimi ne neobhodno potrebnimi dobavami kakor tudi z malomarnostjo pri sestavi repertoarja. Občinstvo je zgubilo zanimanje za gledališče. Sarajevski listi naglašajo, da gledališča ne more rešiti zgolj izredna denarna podpora, ampak da je treba obenem izprememb v upravi.

— Velike poverebo v sarajevski mestni hranilnici. V sarajevski mestni hranilnici se je bila zadnja revizija nekoliko zavlekla. Ko so 3. t. m. začeli z revizijo, so dognali primanjkljaj 178.000 Din. Dognali so, da so denar vzajemno povereili prokurist Dufek, blaginik Drnda, njegov namestnik Samonković in uradnik Saračević. Denar so potem zapravili po nečulih lokalih. Razen tega so trgovcu Barošu na lasno pest posojali denar proti visokim obrestim, ki so jih spravili v svoj žep. Gornjo četverico in Baroša so zaprili.

— Krava borba s divjimi lovci. V soboto, 4. t. m. je prišlo v gozdu »Babin glog« pri Jagodnjaku (Baranja) do krvavega obračuna med gozdarji in divjimi lovci. Streljali so na obeh straneh. Pri tem sta dobila podlogar Anton Konrad iz Čemince in divji lovec Stevo Martić iz Jagodnjaka zelo težke poškodbe.

— Reaktiviranje vojakov v Sarajevu. Sarajevski »Jugoslav. List« poroča iz Belgrada, da se te dni reaktivira ravnatelj Poljak, ki bo imenovan za nadzornika srednjih šol pri oddelku prosvetnega ministristva v Sarajevu. Reaktiviranih bo tudi še več drugih vojakov, ki jih je prejšnji režim iz osvete porinil v pokoj.

— Vlak je povelil na progi med Varaždinom in Toplicami posestnika Avgusta Boroviča iz Knežine. Kolo je možu popolnoma odtrgalo glavo.

— Vlomi v Zagrebu. V zadnjem času so se v Zagrebu vlomi zelo pomnožili. Neka družba se je pa specializirala za pljenje izložbenih oken po prodajalnah. Takih vlomov je bilo v zadnjih dneh cela vrsta.

— Velik vlem v Karlovcu. Minulo soboto ponoči so neznani tatovi vlomili v zlatarsko prodajalno Miroslava Bukovinec v Karlovcu in odnesli za 80.000 Din dragocenosti.

— Tragedija 15 letnega dekleta. V Osijeku se je s svetilnim plinom zadušila 15 letna služkinja Irma Pappo. Poleg njenega trupla so našli pišmo, v katerem izjavlja, da je pred 14 dnevi dobila od nekega znanega ji gospoda

600 Din proti obljudi, da bo šla z njim v Zagreb. Toda ogoljufala ga je — ni šla v Zagreb, za denar pa si je kupila nogavice in čevlje. — Policija poizveduje sedaj za tem »gospodom«.

— Sprememba posesti. Univerza kraljevine SHS v Ljubljani, odnosno odbor dr. Oražnovega Dijaškega doma, je prodalo tvornici »Split«, d. d. za cement Portland v Solinu, zemljišče na Frškovecu v Ljubljani v izmeri 9000 m², kjer bode tvornica za svojo podružnico zgradila obsežna skladišča, spojena z industrijskim tirom, ter podružnici potrebne pisarniške prostore in stanovanja. Kakor se nam poroča, bode tvornica še tekom tekočega leta pričela s tozadevno gradnjo.

— Novo mesto. Ob priliki instalacije novega prošta se je pretkelo nedeljo zbralo v Novo mesto izredno veliko ljudstva. Med vdom v cerkev so vzbudili posebno pozornost štirje fanfaristi, ki so svirali primerne melodije. Med cerkvenim opravilom je sodeloval v cerkvi del godbe dravske divizije pod vodstvom dr. Čerina, brata novega prošta. Instaliral je prošta prevzvišeni knezoškof in imel tudi globoko zamišljen cerkveni govor. Kapltska cerkev je bila podobna nevesti: zastave in venci so jo bogato krasili. Zastave smo opazili tudi na hiši Ljudske posojilnice, Rok domu, pri Kraju in pri cerkvenem ključarju g. Picku. Drugi cerkveni ključar Bergmann zastave ni mogel razobesiti — mu je ob sokolskih slavnostih obledela.

— Debrunje. Dne 27. septembra je bil izvoljen za župana Janez Trkov, posestnik. Vseh 8 svetovalcev pripada SLS.

— Razne tatvine in vlomi. Neznani vlomilec je vlomil v parno žago Franceta Kuralta in odnesel možko črno pleskano kolo znamke »Tribuna« vredno 1500 Din, dalje malo ročno blagajno in pa kos gonilnega jermena in skupni vrednosti okrog 4000 Din. — Pri Mariji na Reki so vlomili v stanovanje Františke Krašovec. Tat je ukradel eno možko in eno žensko srebrno uro, pustil pa je v stanovanju štirioglato pilo in kovaško kladivo, kar je tudi gotovo kje ukradel. Isti vlomilec je ukradel tudi pos. sinu Juriju Hribarju celo možko obleko, klobuk, par novih čevljev, 2 ženski svilnati ruti in pa manjši znesek denarja. — Delavec Albert Schuster je ukradel v Mariboru Emi Greharjevi žepno uro, Olgi Orešnikovi pa 135 dinarjev gotovine in je neznano kam pobegnil. — Pekovski vajenec Ivan Lavrič, doma iz Sela pri Brežicah, je pokradel svojemu gospodarju Karlu Prešeljju v Litiji 60 vreč in pobegnil. — Iz gostilniške veže Franceta Triplota v Mostah je bilo ukradeno Janezu Mulej iz Potokov rdeče pleskano novo kolo znamke »Puch« štev. 209.927 vredno 2000 Din. — Andreju Dobrovoljcu na Vrhniki so ukradli črno pleskano kolo znamke »Akgilo« štev. 102.183 vredno 1500 Din. — V Karlovcu so vlomili v trgovino juvelirja Miroslava Bukovinec na Banji in odnesli 60 zlatih prstanov z briljanti in drugimi kamni, 20 zlatih zapestnic, po 6 zlatih moških in ženskih žepnih ur, več doz za cigarete in tobak, 10 parov zlatih uhanov s safiri in briljanti in eno briljantno iglo z zelenim kamnom. O vlomilecu nimajo še nobene sledi.

— Strašna nesreča vled eksplozije ročne bombe. Kakor poročajo iz Velikega Bečkereka, je pretekli teden v tamkajšnji vojašnici eksplozirala bomba, ki je zahtevala težko žrtv majorja Radulovića. Omenjeni častnik je vojakom razlagal uporabo francoske bombe ter jo je položil na tla, da bi vzel drugo v roke. Medtem je opazil, da bomba šumi, zato jo je zagrabil z namenom, vreči isto skozi okno in sicer preko nekega plota. Pri plotu je opazil komandirja podpolkovnika Pavlovića, ki je gledal te vaje. Radulović ni vedel, kam naj bomba vrže. Eksplozirala je v roki ter mu odnesla celo desno roko in povrh še desno oko. Ranjen je tudi podpolkovnik Pavlović, zelo težke poškodbe je dobilo 7 vojakov.

— Položaj naših izseljencev v Kanadi. Zagrebški »Obzor« priobčuje poročilo nekega hrvatskega izseljenca v Kanadi o obupnem položaju tamkajšnjih naših izseljencev. Na tisoče naših ljudi je tamkaj brez posla in sredstev; samomori so med njimi na dnevnem redu. Večina je prišla v Kanado z upanjem, da najde priliko za prehod v Združene države. Toda varali so se. Sedaj stradajo in ne vedo ne kod ne kam. Ljudje v domovini naj ne nasledajo agentom, ki nabirajo izseljence samo zato, da dobe provizijo.

— Roparski napad na bakarsko železniško postajo. Minoli teden so v noči od torika na sredo vdrl v železniško postajno poslopje v Bakru trije zakrinkani roparji in z revolverji v roki prisilili službujočega uradnika, da je dvignil roke in ni klical na pomoč. Nato so ga vrgli na tla in zvezali. Potem so se lotili blagajne, vzeli iz nje vso gotovino v znesku 8000 Din in izginili v noč. Roparjev še niso izsledili.

— Slovenske žrtve pri rudniški nesreči v Ameriki. Dne 16. m. m. se je pripetila v rudniku Kemmerer eksplozija, ki je zahtevala do 60 slovenskih žrtv. Med temi je bilo tudi večje število Slovencev, od katerih so dozdaj znana sledeča imena: Josip Rakun, Ladislav Pagon in John Pagon. Slovenske Jednote so po nesreči težko prizadete, ker bodo morale izplačati znatne zavarovalnine.

— Gliški na slovenski ljudski šoli v Clevelandu. V tekočem šolskem letu se je vpisalo v slovensko župno šolo pri sv. Lovrencu v Clevelandu 690 otrok. Zaenkrat manjka prostora za toliko učencev in se morajo otroci menjavati, da hodijo le po pol dneva v šolo.

V kratkem pa urede še štiri šolske sobe, tako da se bo lahko vršil reden celodnevni pouk.

Večerni kuharski tečaj za boljše kuho na dr. Krekovi kuharski gospodinjstvi šoli se prične v sredo 8. t. m. ob 6. uri zvečer. Dve mesti sta še prosti.

— **Ogromno znižanje cen** radi prevelike zaloge in zboljšanja valute vsemu oblačilnemu blagu, posebno zimskemu, kakor suknjo za moške obleke in suknje, raglane, žensko modno volneno blago, velour za plašče, barchent, odeje i. dr. Velika prodaja ostankov po vsaki sprejemljivi ceni! — **Manufaktura A. Polokar, Ljubljana**, poleg trga, pri zmagajnem mostu. *Prepričajte se!*

PST!

Trajno uničevalno sredstvo »LUCIFER« proti stenam, škarkom in grilom. Patent Br. 25381 800% prihranka! Trajen učinek! Ogromen uspeh! Dobi se v Ljubljani pri: Winter, Sv. Petra cesta 35, Nabavljala zadruga drž. nameštencev, Legat, Slomškova 13, Leskovic & Meden, Zidovska ulica. V Mariboru pri: Medie & Zankl, Gosposka 23, Vabič, Aleksandrova 23, Ferd. Kaufman, Glavni trg 2. Izpišite naslove!

OHA!

6039

Naši shodi.

V nedeljo, dne 5. t. m. se je vršil po rani maši dobro obiskan shod v Starem trgu pri Ložu. Poslanec Gostinčar je poročal o političnem položaju in gospodarskih stvareh. Gospod župni upravitelj Demšar, ki je shodu predsedoval, pa je omenjal posebno slabe cestne razmere. Ceste so glavno sredstvo dohodka okrajja, te so pa danes v naravnost neznosnem stanju. Tu je potreba hitre in zadostne odpomoči.

Dopoldne ob 10. uri pa se je vršil v Babnem polju tudi dobro obiskan shod, kateremu je predsedoval g. župni upravitelj Kanduč. Poslanec Gostinčar je poročal o politični situaciji, o potrebi edinstva in organizacije, ter o raznih spletkah nasprotnikov. Č. g. Kanduč pa je omenjal več domačih potreb, posebno potrebne dnevne pošte in popravo cest. Zborovalci so končno izrekli popolno zaupnico poslancu Gostinčarju in Jugoslovanskemu klubu.

Omeniti je potrebno, da so ceste zares v zelo slabem stanju, in da posebno cesta Rakek — Cirknica — Staritrč — Prezid, ki je v resnici vir zaslužka celega okrajja, v naravnost škandaloznem stanju. Cestni odbor si ne more pomagati, ker državna vlast ni vršila z zakonom določene dolžnosti prispevkov. Domači viri pa ne zadoščajo. Zato bo morala vlada skrbeti, da se to popravi.

Shod SLS na Studencu pri Raki. V nedeljo 5. t. m. zjutraj po prvi maši se je vršil v Studencu pri Raki veličasten shod SLS na prostem pred cerkvijo. Na shodu je poročal poslanec Ivan Stanovnik o političnem položaju in delu sedanje vlade za sporazum ter pravični ureditvi davkov. Shoda se je udeležilo tudi nekaj pristašev SKS, ki so se mirno zadržali. Zborovalci so odobrvali sedanje delo vlade in izrekli zaupanje Jugoslovanskemu klubu in našim ministrom.

Shodi na Dolskem in na Dolu. Zadnje nedeljo v septembru se je vršil na Dolskem v društveni dvorani po rani maši shod SLS, na katerem je poročal poslanec Ivan Stanovnik o političnem položaju in delu sedanje vlade. Na shodu se je razmotrivalo tudi vprašanje krivične davčne odmere, zlasti osebnih dohodnine in so zborovalci naprosili g. poslanca, da posreduje pri davčnem okrajnem oblastvu, da se te krivice popravijo. — Dopoldne po 10. maši je poročal isti poslanec na shodu na Dolu, kjer se je tudi zbralo v društveni dvorani veliko število somišljenikov SLS. Na obeh shodih se je izrekla zaupnica Jugoslovanskemu klubu in našim ministrom. Popoldne se je vršil ogled radi izpeljave okrajne ceste iz Dolskega proti Moravčam in mostu s postaje Laze na Dolsko. Tudi na shodu na Dolu so izjavili zborovalci željo, da se zgradi čez Savo most, ki bi vezal Zalog z Dolom.

Ljubljanske novice.

Ij O priliki obletnice smrti dr. J. Ev. Krek. bo za člane ljubljanskih prosvetnih organizacij in za zastopnike društev, ki pridejo na občni zbor Prosvetne zveze ta dan, jutri (v sredo 8. okt.) sv. maša z libero ob 8 zjutraj v frančiškanski cerkvi. Prosimo za številno udeležbo! Občni zbor Prosvetne se začne ob pol desetih in Akademskemu domu poleg Uniona. — Tajništvo Prosvete.

Ij Večerni gospodinjstvi tečaji za delavske sloje. Mestna občina ljubljanska vpelje z dnem 15. oktobra 1924 na gospodinjstvi šoli v Mladiki večerne tečaje iz gospodinjstva za delavske sloje. Poučevalo se bo kuhanje, življenjsanstvo, kuharska higijena, kalkulacija, uporaba sadja in zelenjave. Pouk se bo vršil v dveh oddelkih. Prvi bo imel pouk v ponedeljek, sredo in petek, drugi v torek, četrtek in soboto. Pouk bo trajal vsaki dan od 17. ure naprej. Pristopbina 10 Din dnevno. Reflektantinja (dekleta in žene) se sprejemajo pri vodstvu šole v Mladiki, Šubičeva ulica št. 9 do 15. oktobra 1924.

Ij Carina pa razume! Nek ljubljanski bančni zavod je prejel od neke praške banke seznam oseb, ki so pooblašene podpisovati za zavod. Carinski organi ljubljanske carinarne so te sezname podpisov zacarinarili »kot brošuro, tiskano v tujem jeziku«. — Naša carina skrbi vedno za veselost.

Ij Ljubljanska borza. Včeraj so imeli člani borznega sveta posvetovanje in so položili svoje mandate, da se morejo znova voliti borzni funkcionarji, ki bodo po svoji sestavi v borznem svetu popolneje predstavljali in zastopali celokupno gospodarstvo v Sloveniji. (Kakor slišimo, bo popolna borza v Ljubljani v kratkem času dovoljena.

Ij Prvorstni sladek mošt se toči v Škofjokleti.

Ij Razne tatvine v Ljubljani. O vlovu v trafiko Cirila Kranjca so ugotovili, da sta ga izvršila neki moški in neka ženska. Ljudje so jih videli okoli 2. ure ponoči, ko sta nesla vsak po eno veliko vrečo proti Gruberjevemu kanalu. — Medicinu Drago Švegarju je bil ukraden zelen dežni plašč vreden 600 Din. — V neko dvornico v Knezovi ulici je vrgel neznan človek 10 različnih ključev. — Iz stanovanja Marije Ciber v Kolodvorski ulici je bila ukradena zimska suknja. — Na dvorišču gostilne »pri Levu« so ukradli 16 litrov žganja v vrednosti 500 Din.

Ij Arežiran pustolovec. Neki ljubljanski detektiv je arežiral v Zagrebu tudi v Ljubljani v raznih veselih družbah znanega lahkoživca 33 letnega Kristoljuba Mičeta iz Dubrovnika. Fant je živel nekaj časa v Ljubljani jako razsipno, izdajal se je za sina bogatega trgovca, živel je po gostilnah in stanoval v hotelu in je opeharil samo 3 natakarike za okroglo 2500 dinarjev. Koliko je izvršil še drugih sleparij, ni znano.

Ij Policijske ovadbe. Včeraj je bilo vloženih 17 ovadb in sicer radi tatvine 1, radi kaljenja nočnega miru 2, radi prestopka cestno policijskega reda 6, radi razgrajanja 2, radi kršenja zdravstvenih predpisov 1, radi tajne prostitucije 1 in po ena radi kaljenja nočnega miru, postopanja in razgrajanja.

Prosveta.

pr Koncert pianista Borovskega je dokazal, da slavljenu mojustru moč ne pojema, ampak rajši raste. Najbolj smo občudovali njegovo veliko umetnost, s katero zna oživiti glas klavirjev, ki je sam po sebi tako mrtev, brez izrazen, kar uporen. Pod njegovo roko instrument v resnici »poje«. Da je tehnična plat njegove igre neoporečna do najfinjših podrobnosti, je več kot dovolj dokazal podal v Bachu, zlasti v njegovi prečudno ljubki, za uho skrajno preprosti »Gavotici, ki jo je igral s tako izbrano spretnostjo, kot da je drobna igračka, ne pa skladba, ki ji je treba prvovrstnega mojstra, da nam biser, ustvarjen skoro brez glasbene snovnosti, če izvajamo ritem, pokaže v njega sijajnem blišču; ali v istega skladatelja fugi iz »C-durove tokate«, kjer je pedal pod bogato prepletajočim kontrapunktom raste in grmel kot v mogočnih orglah; nič manj dalje v Schumannovih »Simfoničnih etudah«, ki pri njih človek ne ve, ali večje težo delajo uku ali ušesu; najbolj pa morda v Prokofijeva »Petro bežnih vizijah«, pred vsem v njegovem »Sarkazmu«, ki je težek zloje, da ima poslušavec, ki ga hoče z razumom vsaj, če ga že ni moči s čustvom objeti, neprestano vtis, da se vsa kršnemu prijemu redno in spretno izmika. Ta jedki porog zajeti, te, kot kup gladkih jegulj se neprestano motajče kakofonije (harmonično govorim) pograbit in jih v njih bežnosti vendar plastično oblikovati, se nam je v splošni, občudovanja vredni tehnični usovernosti vendar le zdel nje višek. Posebne vrste užitek nam je nudila izredna jasnost, da se v njej noben ton ni mogel zamageliti — in vendar: koliko mojstrom se izgubi znatno število tonov ne vemo, kam. S tako vzorno točnostjo, vsak hip več za vsak ton, odkod in kam, koliko mojstrov se more ponašati?

Posebno privlačnost v napovedanem je bila Poulenčova »Promenade«, ki je pa izpadla; zelo nov je bil za naša ušesa Prokofijev, čigar temelj je po tehnični in glasbeno snovnosti plati Bach, toda prepojen z rusko sanjavo meliko, široko brezmejnostjo v čudovitih ruskih daljah, zasinelih, zamaglenih, potopljenih v tajinstveno mistiko, izgubljačo se navzleč hipom prekipeljavajoče radosti, ki se v njej vsa narava iskri, se čudno oživljena in ožarjena blesti in vsa planjava v nesluteno sladki pesmi zveni; izgubljačo se pravim — končno vendar v bolešno negotovost, ki je napovedujejo jekleno težki, vse pod seboj mandrajoči koraki brezsrčne usode. Če omenimo še to, da smo iz Wagner-Lisztove overture k Tannhäuserju mogli začutiti ogromno silo in težki blišč Wagnerjevega orkestra, smo prejšnjo besedo o tehnični veličini umetnikovi samo od nove strani podprli. — Koncert je bil razmeroma dobro obiskan, navdušenost se je nekajkratov kot toča usula nad visoko čislane mojstra.

pr Dr. Pajnič Edvard, Civilnopravni red v praksi. I. zv. 1924. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena Din 30,—, s poštnino 1 Din več. — Knjiga obsega kratko navodilo za avskultante, mlade sodnike in odvetnike, kako se sestavljajo tožbe, zapisniki pri sodiščih in sodbe. Pri vsakem praktičnem primeru so citirane zadevne zakonite določbe, tako da podajajo obravnavani primeri po-

polno sliko, na katerih določbah zakona se osniva.

pr Gaj Krisp Salust: Vojna z Jugurto, iz latinščine poslovenil Anton Dokler. Splošna knjižnica št. 35. Tiskala in založila Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani. Strani 123. Cena broš. 12 Din, vez. 22 Din. S to knjižico je založba Zvezne tiskarne in knjigarne začela izdajati prevode latinskih klasikov. Posebno vrednost imajo taki prevodi za one, ki ne obvladajo latinskega jezika, da se tako lahko v svojem domačem jeziku uglobijo v viro, ki nam jih podajajo latinski klasiki. Tudi za one, ki poznajo izvirni jezik in posebno za dijakke, ki berejo Salusta v izvirniku, bo ta veren in točen prevod odličnega humanista dr. A. Doklerja služil prav dobro kot učni pripomoček. Ker je vrhu tega knjigi dodan primeren uvod s pisateljeve biografije in drugimi za boljše razumevanje potrebnimi zgodovinskimi in drugačnimi podatki, bo knjiga kot učni pripomoček toliko več vredna.

Turistika in sport.

SPORTNI PREGLED.

Preteklo nedeljo so razvili naši sportni klubi posebno veliko delavnost. V Ljubljani se je vršilo 6 nogometnih in 2 ženski hazenski tekmi, 1. moštvo Ilirije pa je nastopilo v Mariboru. Ljubljanske prireditve je žal motilo neugodno vreme, tekmi Primorje : Jadran in Ilirija old boys : Sokol sta se vršili ob hudem naliivu. V Belgradu se je odigrala zaključna tekma za kraljev pokal med reprezentančnima moštvoma Zagreba in Splita. Rezultati se glase:

Nogomet. — Zagreb : Split 3 : 2. Tekmi sta prisostvovala Nj. V. kralj in kraljica, gledalcev do 10.000. Split je zastopalo kompletno moštvo Hajduka, zagrebško moštvo je bilo sestavljeno iz klubov Gradjanski in Hašk. V prvem polčasu je uspelo Zagrebu, ki je igral za vetrom, izrabiti svojo premoč v polju ter še pred zamenjavo prostora doseči rezultat 3 : 0. V drugem polčasu je Split po skrajno požrtvovalni borbi popravil rezultat na 2 : 3, zmage pa Zagrebu ni mogel več iztrgati.

Domače prvenstvene tekme so končale sledeče: Hermes : Celje 3 : 3, Jadran : Primorje 1 : 1, rezervi 2 : 2, Slavija : Svoboda 4 : 0, v Mariboru je zmagala ljubljanska Ilirija proti Mariboru 3 : 0. — Hermes kakor tudi Celje sta nastopila z več rezervami. Na rosnem spolkstem terenu je bila igra obema zelo otežkočena. Tehnična nadmoč je bila očitno na strani Hermesa, zato pa je napadal celjski forward z več oenergijo in pokazal koristnejšo, četudi enostavnejšo igro. Hermes je momentano zelo iz forme; igra brez prave vneme in polaga veliko premalo važnosti na hitrost. Pod vplivom Pleša I. nagiba moštvo k brezplodni hiperkombinaciji, forward nima več nekdajne prodornosti in izrazite poteze na gol. Ako hoče vztrajati v svoji dosedanji poziciji, mora brezpogojno spremeniti način igre.

Tekma Jadran : Primorje je bila vkljub razmočenemu terenu igrana v ostrem tempu. Jadran je bil v polju nekoliko močnejši, pred golom pa nesigurnejši od Primorja. Napadalo vrsto Primorja je z uspehom vodil Baline, v Jadranu je tokrat najbolj ugajal obrambni trio. — Ilirija je bila napram Mariboru večinoma v premoči. Podala je dobro kombinacijsko igro, najboljši del moštva je bila krileška vrsta Hus—Zupančič II—Lado. Forward je pustil narskatero ugodno priliko pred golom neizrabljeno, rezervno desno krilo Kos—Pevalak I je v glavnem zadovoljilo. Igra Maribora je bila usmerjena v prvi vrsti za tem, da razbije napade Ilirije, glavno breme igre je moral nositi pri tem obrambni trio, v katerem je bil posebno dober desni branilec Wagner. Dobro sta se obnesli nadalje zvezi Vogrinc in Vodeb.

Prijateljska tekma med juniorji Ilirije in SK Krakovo je končala z neodločnim rezultatom 2 : 2, tekma Ilirija old boys : Sokol z 2 : 1. V Zagrebu je igral Hašk proti Gloriji z Reke z rezultatom 6 : 1.

V Pragi se je vršila med drugim napeto pričakovana prvenstvena tekma Slavija : Sparta. Prisostvovalo ji je 30.000 ljudi, zmagala je Slavija z 2 : 1.

Hazena. Gostovanje zagrebške Viktorije je privabilo na prostor Ilirije razmeroma mnogo publike. Tekma je nudila lep, interesanten sport, Ilirija je bila renomiranim Zagrebčankam enakovreden, v drugem halfimu celo nadmočen protivnik, toda ni znala pravilno izrabiti množičnih šans, ki si jih je ustvarila pred golom Viktorije. Izid 3 : 2 za Viktorijo. — Prvenstvena tekma Atena : Hermes je končala s pričakovano zmago Atene v razmerju 5 : 0. Igra je bila vkljub veliki ambicioznosti Hermesove družine precej enostranska, Atena ni podala običajne dobre igre.

Stanje prvenstvenega tekmovanja v nogometu v Sloveniji izkazuje po igranih preiečene nedelje sledeče stanje: 1. razred: Ilirija je doslej doslej 8 točk (4 dobljene tekme) in score 18 : 2, na drugem mestu se je nepričakovano ustalil Jadran s 5 točkami (2 dobljeni tekmi, 1 neodločna, 1 izgubljena), tretje mesto zavzema Primorje, ki je dosegel v dosedanjih dveh tekmah 3 točke in score 3 : 2, četrto mesto ima Hermes istotako s 3 točkami, toda z neugodnejšim razmerjem golov 6 : 6 iz treh tekem, Maribor je dosegel doslej v treh tekmah 2 točki, Celje v štirih tekmah 1 točko,

Rapid je igral doslej le enkrat in je še brez točk. — V drugem razredu je situacija še nejasna, ker ni bilo igranih doslej še niti polovico tekem. Favorit za 1. mesto je SK Slovan.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek točno ob 8 zvečer.

Torek, 7. oktobra: Zaprtó.
Sreda, 8. oktobra: Cyrano de Bergerac. — Red E.
Četrtek, 9. oktobra: Firma P. B. — Red E.
Petek, 10. oktobra: Zaprtó (generalna vaja).
Sobota, 11. oktobra: Šest oseb išče avtorja premijera. — Izven.
Nedelja, 12. oktobra: Moč teme. — Izven.
Ponedeljek, 13. oktobra: Šest oseb išče avtorja. — Red D.

OPERA:

Začetek ob pol 8 zvečer.

Torek, 7. oktobra: Majska noč. — Red D.
Sreda, 8. oktobra: Cavalleria rusticana, V vošnjaku. — Red F.
Četrtek, 9. oktobra: Zaprtó.
Petek, 10. oktobra: Carjeva nevesta. — Red B.
Sobota, 11. oktobra: Majska noč. — Red C.
Nedelja, 12. oktobra: Netopir. — Izven.
Ponedeljek, 13. oktobra: Zaprtó.

Učiteljski vestnik.

Podružnica Slomškove zveze za ljubljansko okolico zbora je v soboto, dne 11. oktobra ob 9 v šoli v Mostah. — Dnevni red: 1. nagovor; 2. predavanje g. okr. šol. nadzornika Struklja o vzajemnem delu učiteljskega; 3. šolske zadeve; 4. slučajnosti. — Udeležba je obvezna; posebno so vabljeni oni člani in članice, ki so prišli s tekočim šolskim letom v okraj. — Rupret Vinko, načelnik.

Kamniška podružnica Slomškove zveze zbora je v soboto, dne 11. okt. t. l. ob 1 popol. v Domžalah. Na sporedu so predavanja in vaje pomenek. Zato udeležba obvezna!

Celje. Tukajšnje učiteljsko društvo UJU je imelo preteklo soboto svoje zborovanje, pri katerem je učitelj Maks Wudler stavil resolucijo, da se ministru g. dr. Korošcu izreče nezaupnica. Pri glasovanju se je proti oglasil nadučitelj Hribernik in jih stvarno svaril naj to opuste, ker ni umestno. Seveda je bila resolucija proti njegovemu glasu sprejeta. Nič ne rečemo, če so gospodje pri UJU malo drzni in s svojimi resolucijami dokazujejo, da bi jim bilo treba še precej uka o spoštovanju do svojih nadrejenih, če le ne bi bili tako naivni! So-li mar gg. Wudler in njegovi tovariši volili dr. Korošca, da sklepajo resolucije, za katere se živ krst ne bo zmešnil, razen če so morda predmet disciplinarne preiskave. Sicer pa bo ta gospoda kmalu utihnila in se sramu poskrila, če ima sploh še kaj sramu.

Cerkveni vestnik.

c Konferenca Sedalitat za Kranjsko dekanijo je v Senčurju v četrtek 9. t. m. ob 11. uri dopoldne.

Dijaški vestnik.

d Katoliškim dijakom svetujemo, da pravočasno začno študirati laščino oziroma obiskujejo italijanske tečaje, ker nameravamo v svetem letu ob počitnicah romati v Rim. Podrobnosti zvedo podružnice S. D. Z. in te bodo o božiču ali še preje obvestile svoje člane o številnih ugodnostih romanja, poti in vstopov prihajajoči literaturi. — Počitniško odeljenje S. D. Z.: Pz.

Po svetu.

— Zvišanje kavarniških cen na Češkoslovaškem. Kakor je razvidno iz oficijelnega glasila kavarnarjev, izdeluje posebna komisija natančno kalkulacijo na podlagi sedanje draginje ter jo namerava predložiti kompetentni oblasti. Zvišane cene stopijo v veljavo s 1. novembrom.

— Časnikarski zakon na Češkoslovaškem. Na poziv prosvetnega in socialnopolitičnega ministrstva so češkoslovaške časnikarske organizacije pravkar izdelale obširno poročilo, v katerem so točno označene zahteve časnikarjev, posebno glede starostnega zavarovanja.

sv Samomorilka — obenem ubijalka. V francoskem hospitalu v Londonu si je vzela neka žena življenje ter je pri tem povzročila smrt neznanega ji človeka. Skočila je skozi okno svoje sobe v tretjem nadstropju in padla pri tem na poštnega slugo, ki mu je zlomila hrbtenico. Oba sta umrla v par minutah.

Poslano.*

Pozivam dopisnika v »Jutru« z dne 23. septembra t. l. da se javi s polnim imenom, da morem osebno z njim obravnavati zadevo glede čipkarske šole v Horjulu. Če pa tega ne stori, ga javno proglašam za podlega lažnivca.

Kati Munih.

* Za vsebino tega dopisa odgovarja uredništvo le, kolikor določa zakon.

Gospodarstvo.

Vprašanje plemenske živine in organizacija pospeševanja živinoreje.

Prvi referent je bil na sobotnem kmetijskem potovanju potovalni učitelj za živinorejo Martin Zupanc, iz čigar referata o vprašanju plemenske živine posnemamo:

Statistični podatki o živinoreji na bivšem Sp. Stajerskem izkazujejo od l. 1917. do leta 1924. napredovanje živine v številu, razen pri govedih. Stajerska naj goji v smislu zakona v določenih okoliših pšenično, sivo, belo in pincgavsko pasmo, v delu Koroške belo in v Prekmurju simodolsko pasmo. Svinje so domače pasme, ovce solčavsko-jezerske; navedene pasme so večinoma v rokah kmetijskega prebivalstva, med tem ko goji velepossestvo najboljgove pasme. Svinjska kakor goveja pasma sta zelo dobri kakor tudi perutninska.

Na 1 bika odpade v omenjenih kraljih po štetu 6.60 plemenic, po licencovanju pa 80 do 100 plemenic.

Uvažanje tujih pasem se ni preveč obneslo. Naša domačegrudna živina zelo dobro prosperira in ima dobre lastnosti. Poizkusi so dokazali pri njej letno množino mleka na 2800 l. pri beli pasmi pa 1800—1500 l. Nezadostno in enostransko krmljenje je vzrok nizki rentabilnosti. Ob primernem krmljenju bi se dala rentabilnost domačegrudne pasme izredno visoko zvišati. Pravilna izbira in vzgoja bikovskega značaja je nujno potrebna. Stalna razdelitev dobrih merjascov potom subvencij bi pomagala svinjereji. Domačegrudna živina naj se pospešuje z vzgojo domačih plemenjakov. Zanimanje je treba še uvoza plemenskih bikov kakor tudi nekaj merjascov. Živinorejci naj se sami bolj brigajo za povzdigo živinoreje, naj ustanove živinorejske odseke, poljedelsko ministrstvo naj kmalu uvede novi živinorejski zakon, naj da subvencije za premovanje, da podpira strokovno šolstvo, da izpolnjuje znižano vozino po železnici za plemensko živino itd. Potrebna je smotrna razdelitev plemenjakov.

Nekdanje kupce za spodnještajersko živino so zamenjali Italijani, vendar jih je manj kot predvojnih kupcev iz Češke in Moravske. Ponudba ostaja neprodana. Na sejnih je izredno veliko tuje živine (iz Hrvaške), kar je v marsikaterem oziru v škodo naši lastni živinoreji.

Referat inštruktorja Krištofa se peča z vprašanjem organizacije za pospeševanje živinoreje. Po statističnih podatkih je ugotovljeno, da smo v l. 1922. in 1923. nazadovali v Sloveniji za 129.856 glav goveje živine, kar se lahko ceni na okroglo 200 milijonov dinarjev, računajoč o srednjem 150 kg na glavo in samo 15 Din kg. Istotako ugotavljajo statistični podatki nazadovanje pri praščereji, kjer se izguba na narodnem premoženju lahko ceni na 30 milijonov dinarjev. Res da je veliko krivde na tem pripisovati dveletni hudi suši, vendar pa so vzroki nazadovanja tudi drugod, zlasti pa v pomanjkanju organizacijskega dela zadrug, ki so delovale za povzdigo živinoreje pred vojno. Ker ne delujejo živinorejske zadruge, ne čutijo posamezni živinorejci za vesti in potrebe, da je treba s skupnimi močmi delovati, če ne za povzdigo, vsaj za vzdržanje živinoreje na isti višini. V teh razmerah je cvetelo zlasti prekupčevalstvo. Pa tudi oblasti niso storile svoje dolžnosti, ko bi bile lahko podpirale živinorejsko organizacijo. Na-

vaja slučaje s Kriško planino, ki je bila odzela živinorejski zvezi za kamniški okraj.

Sedanjemu nevdržnemu stanju je treba iskati odpravo v samopomoči živinorejcev in njih združitvi v zadrugah. Ne-le da je za preskrbo bikov za vzrejo plemenskih živali, za preskrbo dobrih mlekaric potom rodovnika živinorejska zadruga potrebna, njena naloga obstoji zlasti v tem, da vzbuja, vzdržuje v združenih posestnikih živo zanimanje za napredek živinoreje. Država pa ravno v zadrugah najde organizacije, v katerih z največjim uspehom ima razpoložljiva sredstva za povzdigo živinoreje. Poleg skrbi za dobre plemenjake, za vpeljavo rodovnikov, za pravilno vzgojo mlade živine, imajo živinorejske zadruge še sledeče važne naloge: pravilno krmljenje, zlasti z ozirom na rentabilnost. Skrb za moderne hleve in svinjake, za gnojilca in gnojilne jame, prirejanje rednih rodovnih premovanj, kontrolno krmljenje z preizkusno molžo, propaganda za dobro prodajo plemenske živine ter naposled pouk med živinorejci, zlasti pa med kmečko mladino.

Da se vzbudi več zanimanja za napredno živinorejo, priporoča propagandna sredstva. Najbolj preizkušeno je sredstvo premovanj. Tudi razstave najlepše živine ob priliki velesejnov bodo velikega pomena. Država pospešuje izrejo plemenskih živali z nakupom pri domačih živinorejcih. Tudi poučni izleti živinorejcev in potovanja v živinorejske kraje so potrebna.

Predavanje zaključuje s predlogom, naj se za pospeševanje živinoreje sistematično ustanovijo živinorejske zadruge, ki bodo že po ugotovljenem rejskem načrtu šle za določenim rejskim ciljem enotne in pasmovite pasme. Država naj s subvencijami podpira ustanavljanje zadrug in skrbi za njihovo uspešno delo zlasti s tem, da nastavi potrebno število inštruktorjev.

Gremij trgovcev v Ljubljani in gremij trgovcev za politični okraj Ljubljana okolica opozarjata vse tožilec in prodajalce alkoholnih pijač na drobno in na debelo, da se morajo glasom naredbe finančnega okrajnega ravnanstva v Ljubljani in glasom v Uradnem listu z dne 16. septembra št. 91 na temelju čl. 13. točka 5. pravilnika k tar. post. 62 taksnega zakona zaradi odmere takse najkasneje do 11. oktobra t. l. prijaviti pri pristojnem odelku finančne kontrole in naj prinesejo s seboj: 1. obrtni list o praviči točenja alkoholnih pijač; 2. podatke o količinah (litrih) posamezne vrste stočenih alkoholnih pijač od 1. julija 1923 do 30. junija 1924. 3. mere točilnega prostora; 4. podatke o številu miz, stolov; 5. podatke o številu služabništva; 6. izkazilo o osebnih pravicah poslovođa; 7. kolek 5 Din za prijavo. Vsak naj prido osebo ter se mu prijava izpolni pri odelku finančne kontrole. Opozarja se, da je v slučaju opustitve naznanila predpisana kazen v znesku 100—2000 Din.

Znižanje cenovnika za zavarovanje valute. Generalni inšpektorat finančnega ministrstva je v tekoči polovici oktobra pri posameznih produktih znatno znižal cene, po katerih se ima pri izvozu zavarovati valuta. Pri izvozu lesa veljajo sedaj te postavke: mehki rezani les 550 Din za kub. m (preje 600), trami 330 Din (preje 380), mehki okrogli les in remeljni 280 Din (preje 300), parjena bukovina 750 Din (preje 800), neparjena bukovina 850 Din (preje 400), hrastov rezani les 1700 Din (preje 1800 Din).

g Indeks cen v veletrgovini. Kakor je izračunal belgrajski list »Privredni pregled«, je znašal indeks blagovnih cen v veletrgovini za mesec september t. l. 1924, med tem ko je bil indeks za avgust 2049. Iz tega je razvidno nazadovanje od avgusta na september za 71 točk ali 3.5%.

g Poštnočepovni promet v avgustu t. l. Iz podatkov ministrstva za pošte in telegraf je razvidno, da se je izvršilo pri vseh poštnočepovnih zavodih v državi tekom meseca avgusta t. l. vplačil v znesku 1.435.146.689 dinarjev, izplačil pa 1.413.217.666 dinarjev. Skupni promet v mesecu avgustu t. l. je torej znašal 2848 milijonov dinarjev napram 2878 milijonov dinarjev v juliju. Stanje računov dne 31. julija t. l. je znašalo 10.811, dne 30. avgusta t. l. pa 10.921. Za Ljubljano posebej omenjamo, da je bilo računov dne 31. julija 3558, dne 30. avgusta t. l. pa 3912, torej več 28. — V teku prvih 8 mesecev t. l. je dosegel poštnočepovni promet višino 19.889 milijonov dinarjev. V celem prošlem letu 1923 je dosegel promet 26.399 milijonov dinarjev.

g Postopanje pri medpotnem carinenju. Pred kratkim se je izvršila po poročilih belgrajskih listov v Belgradu konferenca o tem vprašanju. Konference so se udeležili zastopniki prometnega ministrstva, generalnega ravnanstva carin ter trgovskih in obrtniških zbornic. Vendar pa sklepi še niso sprejeti od posameznih resornih ministrstev.

g Novo posojilo državne hipotekarne banke v inozemstvu. Kakor poročajo belgrajski listi, bo najbrže drž. hipotekarna banka (prejšnja Uprava fondov) najela v Švici posojilo 15 do 20 milijonov frankov.

g Telefonska zveza Belgrad—Sarajevo. Ministrstvo za pošte in telegraf je odobrilo potreben kredit za zgradbo nove telefonske proge Belgrad—Sarajevo, ki bi imela direktno zvezo s Splitom.

g Češkoslovaška trgovina s hmeljem. V »Prager Tagblatt« priobčuje Theodor Gauda podatke o uvozu hmelja v Češkoslovaško in o češkoslovaškem izvozu. Iz njih posnemamo, da je znašal v poslovnem letu 1923-24 (od 1. septembra 1923 do 31. avgusta 1924) uvoz hmelja v Češkoslovaško 14.831 stotov (po 50 kg), izvoz pa 58.537 stotov. V prejšnji kampanji 1922-23 se je uvozilo samo 107 stotov, izvozilo pa 89.007 stotov. — V Jugoslavijo je Češkoslovaška izvozila v poslovnem letu 1923-24 1493 stotov (po 50 kg), kar predstavlja 2.5 odstotka vsega češkoslovaškega izvoza hmelja.

g Upravni odbor nemških državnih železnic. Na podlagi londonskega sporazuma je Nemčija stavila svoje državne železnice pod upravo posebnega upravnega odbora, ki šteje 9 nemških državljanov; v odbor bo stopil še en Anglež, Francoz, Italijan in Belgijec.

g »Fiat« zvišuje kapital. Znana tvornica avtomobilov »Fiat« zvišuje svoj kapital od 200 na 400 milijonov lir. Tvornice izvažajo avtomobile v Anglijo, Svico in Avstralijo.

g Ruski izvoz žita v l. 1925. Po oficijelnih podatkih bo letošnja žetev dala 2990 milijona pudov (pud ima 16.38 kg) žita. Po pokritju potreb za konzum, za semena itd. ostane za izvoz približno 30 milijonov pudov ali 1% pridelka. — Ti podatki bi kazali, da je kršna bilanca Rusije še aktivna, čeprav v malenkostni meri. Pa so podatki oficijelne Rusije zelo dvomljivi.

g Produkcija sladkorja v Evropi. Znani statistik F. O. Licht v Magdeburgu ceni produkcijo sladkorja v kampanji 1924-25 na 6.8 milijonov ton. V kampanji 1923-24 je znašala produkcija sladkorja samo ca 5 milijonov ton.

g Svetovna letina pšenice. Po cenitvi »Grain Seedland Oil Report« znaša letošnja žetev pšenice na celem svetu 85.5 milijona ton (lani 94.6, l. 1922. 84.6). Od tega odpade na Evropo 30.4 milijona ton (lani 34.6 oz. 28.0), na Ameriko 38.3 milijona ton (lani 42.1 oz. 40.4) in na Azijo 10.7 milijona ton (lani 11.0 oz. 10.8).

Borze.

6. oktobra 1924.

DENAR.

Zagreb, 6. oktobra (Izv.) Italija 3.0862—3.1162 (3.1520—3.1820), London 313.50—316.50 (320.75—323.75), Newyork 69.95—70.95 (71.50—72.50), Pariz 3.6415—3.6915 (2.1490—2.1790), Praga 2.0870—2.1170 (2.1490—2.1790), Dunaj 0.0990—0.1010 (0.1008—0.1028, Zürich 13.48—13.58 (13.85—13.95), efekt. dol. 69.25—70.25 (70.50—71.50). Promet malenkosten, blaga veliko na razpolago.

Curih, 6. okt. (Izv.) Belgrad 7.35 (7.30), Budimpešta 0.0068, Berlin 1.25 (1.25), Italija 22.85 (22.95), London 23.27 (23.38), Newyork 521.875 (523.50), Praga 15.59 (15.625), Dunaj 0.007375 (0.007330), Bukarešt 2.7750.

Dunaj. Devize: Belgrad 1003—1007, Kodanjski 12.820, London 316.500, Milan 3096, Newyork 70.935, Pariz 3732, Varšava 13.600. Valute: dolarji 70.460, angl. funt 314.700, franc. frank 3710, lira 3080, dinar 999, češkoslovaška krona 2107.

Praga. Devize: Lira 148.50, Zagreb 47.75, Pariz 178.50, London 151.30, Newyork 33.95.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. Celjska posojilnica d. d. Celje 210 (povpraševanje), Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 225—233, Merkantilna banka, Kočevje 123—128, Prva hrvaška štedionica, Zagreb 916—922, Slavenska banka, Zagreb 100 (ponudba), Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana 385 (ponudba), Združene papirnice Vevče 115 (ponudba), 4.50% kom., Zadolžnice Kranjske deželne banke 89 (ponudba).

Zagreb. Hrvatska Eskomptna banka, Zagreb 108—110, Hrv. sveopća kreditna banka, Zagreb 110—119, Hrv. slav. zem. hipot. banka, Zagreb 55—58, Jugoslavenska banka, Zagreb 104—106, Ljubljanska Kreditna banka, Ljubljana 220—235, Prva hrvaška štedionica, Zagreb 915, Slavenska banka, Zagreb 100, Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 96—98, Hrv. slav. d. d. za ind. šečera, Osijek 750—765, Narodna šumska industrija, Zagreb 80—84, Guttman 800—820, Slavonija 59—62, Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana 360—380, Združene papirnice, Vevče 120—140, 7% drž. inv. posojilo 62.50—63, Vojna odškodnina 116.

Dunaj. Živnostenska banka 794.000, Alpine 304.000, Greinitz 135.000, Trboveljska družba 373.000, Hrvatska eskomptna banka 104.000, Leykam 121.000, Hrv.-slav. dež. hip. banka 52.500, Avstrijske tvornice za dušik 145.000, Mundus 650.000, Slavex 61.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Smrekovi, jelovi hlodi od 30—60 cm, 4 m dolžine, zdravi fco. nakladalna postaja 330. Tramiči (fileri) 3/3, 3/4, 4/4, 4/5, 5/6, 5/7, od 5 m naprej, merkantilno blago, fco. meja 422. Hrastovi plohi neobr. 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100, fco. meja 1200. Bukovi plohi neobr. 45, 50, 60, 70, 80, fco. meja 735. Remeljni 8/8, l. il., fco. meja 750. Remeljni polov. 30/60, 35/70, fco. meja 745. Drva hrastova, suha, 1 m dolžine, fco. meja

A. P. Čehov:

Mužiki.

(Dalje.)

6

— Vidiš tega starčka, s culo, podložnik generala Zukova... Bil je pri našem generalu — Bog mu daj carstvo nebeško — za kuharja. Pride zvečer: »Pusti me, pravi, nočevati... No, pa smo začeli pit čaj, se razume... Zena se je sukala okoli samovara, pa ga je v nesrečno uro postavila v vežo, ogenj pa je iz cevi plnil naravnost pod streho v slamo, in... Malo da nismo še mi zgoreli. Tudi kapa je starcu zgorela.

V železno ploščo pa so bili brez prestanka in za reko so zvonili v cerkvi. Olga, vsa osvitljena, brez sapa, je z grozo gledala na rdeče ovce in rožnate golobe, ki so letali v dimu, in je begala zdaj doli, zdaj nazaj na vrh. Zdelo se ji je, da ji to zvonjenje ostro kolje dušo, da tega požara ne bo nikoli konec in da se je Saša izgubila... A ko se je s šumom podrla tramovje, je od strahu, da zdaj gotovo zgori vsa vas, oslabela in ni mogla več nositi vode; obsedela je na obronku in postavila kraj sebe vedro. Okoli in nižje so sedele druge ženske in se razgovarjale, kakor se razgovarjajo ljudje okoli pokojnika.

Kar naenkrat so z one strani, z gosposkega dvora, pridirjali na dveh upregah grajski ljudje in delavci ter pripeljali s seboj pravo požarno opremo. Z njimi je prijezdil študent v beli bluzi, zelo mlad. Zapele so sekire, k gorečemu ograidu so postavili lestvo in zlezlo je nanjo pet ljudi, na čelu študent, ki je ves rdeč kri-

čal z rezkim, ohripelim glasom in s takim tonom, kakor da bi gašenje požarov bilo njegovo navadno delo. Razsekavali so izbo, bruno za brunom; raznesli žito, stog, in podrli hlev.

— Ne podirajte! — so se iz tolpe oglasili hudi glasovi. — Stran!

Kirjak se je odločno napravil k izbi, kakor da hoče prilece zaustaviti, da ne bi podirali, toda eden izmed delavcev ga je obrnil nazaj in z vso silo udaril po vratu. Slišal se je smeh, delavec je še enkrat zamahnil, tako da je Kirjak pal in na štirih lezel nazaj v gručo.

Prišla sta z one strani tudi dve lepi deklici v klobukih — po vsej priliki študentovi sestri. Postavili sta se nekoliko stran in opazovali požar. Razmetana brunna niso več gorela, toda se močno kadila; študent, ki je držal cev, je strujo napravljaj zdaj na ta bruna, zdaj na mušike in baba, ki so nosile vodo.

— Žorž; — sta ga svarili deklici. — Žorž!

Požar je ugasnil. In šele, ko so se razhajali, so ljudje opazili, da je že jutro, da so vsi bledi in nekoliko pogoreli — tako se vedno zdi v ranem jutru, kadar na nebu ugašajo poslednje zvezde. Razhajajoč se, so se mušiki smejali in zbijali šale iz kuharja generala Zukova in njegove kape, ki je bila zgorela; že so gledali požar s šaljive strani in skoro jim je bilo žal, da se je tako hitro končal.

— Vi, gospod, ste dobro gasili, — je dejala Olga študentu. — Vas bi bilo treba k nam, v Moskvo: tam je skoro vsak dan kakšen požar.

— Ali ste Vi iz Moskve? — jo je vprašala ena od gospodičen.

— Da. Moj mož je služil v »Slavjanskem Bazaru«. Ta je moja hči, — je rekla in pokazala na Sašo, katero je zeblo, da se je stiskala k materi. — Tudi moskovčanka.

Obe gospodični sta nekaj po francosko rekli študentu, in ta je dal Saši desetico. Starec Osip je to videl, in na njegovem licu se je naenkrat zasvetilo upanje.

— Hvala bodi Bogu, Vaše Visokoblagorodje, da ni bilo vetra — je dejal študentu: — če ne, bi bili v eni uri vsi pogoreli. Vaše Visokoblagorodje, dobra gospoda, — je mrmral zmeden, s ponižanim glasom: — hladno jutro, dobro bi bilo, če bi se ogreli... za en frakeljček, če smem prositi...

Njemu niso dali ničesar, in starec se je ohajajoč kobilil domov. Olga je potem še ostala na kraju in gledala, kako sta oba voza prebredla reko in kako je gospoda šla po logu; na oni strani jih je čakala ekvipaža. Ko je prišla v izbo, je pripovedovala možu z navdušenjem:

— Da, kakšni dobri ljudje so to! In tako krasni! A gospodične — kakor kerubimčki!

— Hudič naj jih vzame! — je zlobno zaklela zaspana Fjokla.

VI.

Marija je bila nesrečna in govorila, da si želi smrti; Fjokli pa se je to življenje: siromastvo, nečistost in neprestano preklanjevanje in prepri, dopadla. Ona je brez izbiranja jedla, kar so ji dajali; spala, kjerkoli je prišlo, pomije zlivala kar čez prag

in še z bosimi nogami cepetala po luži. Že prvega dne je zasovražila Olgo in Nikolaja prav zato, ker jim to življenje ni ugajalo.

— Rada bi vedela, kaj boste pri nas jedli, gospoda moskovska! — je dejala zloradostno. — Rada!

Nekoč zjutraj, — bilo je že začetkom septembra, — je Fjokla prinesla odzdočaj dve vedri vode, rdeča od mraza, zdrava in lepa; Marija in Olga sta sedeli za mizo in pili čaj.

— Čaj s sladkorjem! — je spregovorila porogljivo Fjokla. — Kakšni dami, — jo nadaljevala, odločivši vedri: — navadili sta se, vsak dan čaj piti. Pazita, da bi vaju ne raznesel! — je končala, sovražno motroč Olgo. — Nažrla si se v Moskvi, prešernica zoprna!

Zamahnila je s prečko in udarila Olgo po pleču, tako da sta obe revii samo zakričali:

— Oh, moj Bog!

Nato je Fjokla šla na reko prat in vso pot gromko klela, da se je slišalo v izbo.

Minil je dan. Nastopil je dolgi jesenski večer. V izbi so predli; delali so vsi razum Fjokle, ki je bila šla za reko. Predvilo so dobivali iz bližnje tovarne in vsa družina je pri tem nekaj malega zaslužila: dvajset kopek na teden.

Pri gospodi je bilo boljše, — je govoril starec in predel. — Delaš, ješ, spiš, vse po vrsti in redno. Za obed ši in kašo, za večerjo zopet ši in kašo. Kumar in zelja, kolikor se ti ljubi, naješ se, kolikor ti poželi duša. Pa tudi strogo je bilo. Vsak je pazil nase.

²¹ Imel je v mislih čase podložništva.

6 vag. 22—23 (zaklj. 22), Oglje Ia, vilano, fco. meja 115, Bouls hrastov, fco. nakl. postaja 1500. Zito in poljski pridelki: Pšenica domača, fco. Ljubljana 380. Pšenica bačka, par. Ljubljana 425. Koruza bačka, par. Ljubljana 340. Koruza bačka, umetno sušena, par. Ljubljana 290. Oves bački, par. Ljubljana 330. Laneno seme, par. Ljubljana 685. Pšenica moka št. 0 bačka, par. Ljubljana 615. Pšenica moka št. 2 bačka, par. Ljubljana 565. Pšenica moka št. 5 bačka, par. Ljubljana 515. Pšenica moka št. 6 bačka, par. Ljubljana 465. Stročnice, sadje: Fižol ribničan, orig., fco. Ljubljana 550. Fižol prepečen, orig., fco. Ljubljana 450. Fižol mandalon, orig., fco. Ljubljana 350.

g. Novosadska borza. Pšenica 360—365, koruza 275—278, moka 550—560, otrobi 1.60. Tendence čvrsta.

Izpred sodišča.

»JUTRO« OBOJENO.

V soboto 4. t. m. se je vršila pri tukajšnjem okrajnem sodišču kazenska razprava v zadevi zasebne obtožbe bivšega predsednika stanovanjskega urada g. dr. Ivana Stanovnika proti odgovornemu uredniku »Jutra« g. Francetu Brozoviču radi priobčitve članka »Nečuvna korupcija klerikalno-komunističnega režima v Ljubljani«, ki ga je priobčilo »Jutro« v svoji številki 135 z dne 7./VI. 1924. V tem članku očita »Jutro« bivšemu podžupanu in predsedniku stanovanjskega urada, da se je pojavila nezgodna korupcija na stanovanjskem uradu, odkar je prevzel ondi vodstvo dr. Stanovnik. Odgovorni urednik »Jutra« je v prvem zagovoru izpovedal, da inkriminiranega članka pred objavo ni čital, kasneje pa je pri okrajnem sodišču po svojem zastopniku g. dr. Knafliču skušal za to obdolžitev doprinesiti dokaz resnice.

Ko je bil razpuščen bivši ljubljanski občinski svet, je napel demokratski eksponent in vladni komisar na mestnem magistratu dr. Krejči vse sile, da bi skušal izslediti kako ne-

pravilnost za časa poslovanja zastopnikov »Zveze delovnega ljudstva« na ljubljanskem magistratu in drugih panogah mestne uprave. Postavil je po naročilu bivšega velikega župana dr. Baltiča štirilansko komisijo v svrhu agotovitve vseh dozdavnih nepravilnosti, ki sta so se izvršile za časa poslovanja dr. Stanovnika na stanovanjskem uradu. Na veliko žalost ljubljanskih demokratov pa ta komisija ni mogla ničesar nepravilnega ugotoviti, vseh česar je imel tudi odgovorni urednik »Jutra« za svoje očitke težko stališče. Skliceval se je v dokaz resnice edino na priči dr. Krejčija in dr. Puca, od katerih je prišel k zadnji razpravi le dr. Krejči in izpovedal med drugim, da mu poslovanje na stanovanjskem uradu ni poznano drugače kakor iz zapisnika dotične komisije, ki jo je postavil po naročilu dr. Baltiča, da pa sicer tudi stanovanjskega pravilnika ne pozna. Priča dr. Puc je izostal, k razpravi pa tudi nista došla odgovorni urednik »Jutra« in njegov zastopnik g. dr. Knaflič, dasi sta bila pravilno povabljena, očitno, ker sta obupala, da bi za inkriminirane očitke mogla doprinesiti dokaz resnice.

Razprava se je vršila v odsotnosti obtožence in njegovega zastopnika in je bil odgovorni urednik »Jutra« obsojen na 500 Din denarne globe ali 10 dni zapora, na priobčitev sodbe v drugi številki dnevnika »Jutra«, ko postane sodba pravomočna, in povračilo pravnih stroškov.

Kadar ljubljanski demokrati hudo kriče,

Schicht

takrat je vedno znamenje, da skrivaj pripravljajo kako nakano in skušajo na ta način pozornost javnosti obrniti v drugo smer, da lažje izvršijo svoje načrte. V času, ko je »Jutro« očitalo bivšemu predsedniku stanovanjskega urada korupcijo poslovanje v tem uradu, si je podnačelnik JDS dr. Dinko Puc ugajal pot, da bi dosegel nakazilo stanovanja, katerega je izpraznil dr. Rybač. Sedaj v zadnjem času pa si zopet nek odličen član načelstva JDS skuša na protizakonit način dobiti lepše in udobnejše stanovanje. Gospodje od demokratskega štaba so sploh mnenja, da zanje postava ne velja in lastne grehe drugim očitajo.

Tako je Žerjavovo »Jutro« zopet za eno blamažo bogatejše.

Naznanila.

Klub ljubiteljev sportnih psov naznanja, da se je morala smotra psov iz tehničnih razlogov preložiti od 11. na 12. t. m. Priglašeni psi naj bodo dne 12. t. m. točno ob 8. uri zjutraj na razstavnem prostoru ljubljanskega velesejma. — Odbor K. L. S. P.

Klub esperantistov v Ljubljani otvori danes v torek 7. t. m. tečaj za učenje mednarodnega jezika — Esperanto. Kdor se želi učiti tega jezika, naj se zgleda danes ob 19.30 v šentjakovski šoli, soba št. 20, II. nadstropje.

Zveza uradnic in trg. nastavljenk (Krekova prosveta) vabi vse svoje članice in tudi druge k predavanju, ki bo jutri v sredo 8. t.

m. ob pol osmi uri zvečer. Predava g. vikar Koretič o značajih. — Odbor.

Družba sv. Elizabete. Redna mesečna seja osrednjega sveta družbe sv. Elizabete je danes (7. t. m.) ob 5. popoldne (Jugoslovanska tiskarna).

Polizvedovanja.

Najden mlad pes volčje pasme se dobi pri Jeri Zidan v Podmolniku, p. Sp. Hrušica.

Izgubila se je v nedeljo zjutraj črna usnjata ročna torbica z večjo svoto denarja pri stojnicah ob zmajevem mostu. Dotična ženska, ki je svoji prijateljici kazala prostor, kje je ležala torbica, se pozivlja, da da pojasnila proti nagradi v trgovini A. Samec na Sv. Petra cesti št. 92.

Lovski pes brak, črno-temnorudeče barve, sliši na ime »Zane«, na sprednji levi nogi šanta, se je zatekel v nedeljo na lovišču Čošnjice, občina Dobrunje. Proti vsakemu, kateri bi se psa polastil, postopam sodnijsko. Proti nagradi odda se ga naj Praunseis, Ljubljana, Linhartova ulica št. 4, zraven artilerijske vojašnice.

Izgubila se je v sredo ročna torbica z listnico. Pošten najditelj naj prinese v upravo Slovenca.

Našli so se na Poljanskem nasipu trije ključki na medeni veržici. Dobe se pri hišniku Cesta na gorenjsko žel. št. 4.

Pravo

Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je priljubljeno pri vseh varčnih gospodinjah

Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko „Jelen“!

5

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 150 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

Moderne damske cilindre - oblike

DOŠLE v filcu, baržunu in plišu raznih barv. Cena od 300 Din, baržun filc od 160 Din naprej. — MODISTKA M. HORVAT — Ljubljana, Stari trg št. 21. 5255

GOSPODIČNA

trgov. izobrazena, perfektna v nemščini, s pisarniško in blagajničarsko prakso, ISCE zaupnega mesta tu ali izven Ljubljane. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6213.

Izjava. Podpisani sva-rim vsakogar, da ne sklepajemo z mojo ženo ANTONIJO in sinom IVANOM Intiharjem nikake kupčije, ker nimata do mojega posredstva nikakih pravic in jaz nisem plačnik za njune obveznosti. MARTIN Intihar, Draga 3, obč. Bela cerkev.

DOBER MIZAR ISCE

MESTO HIŠNIKA. Opravljal bi v večernih urah tudi druga hišna popravila. Ponudbe upravi pod: Mizar.

Službe išče dekle

ki je nekoliko vajena kuhanja, šivanja in ročnih del. Gre tudi kot sobarica-zacetnica, ker se tudi na to nekoliko razume. Naslov v upravi pod »POSTENA« 6202.

PRODA se po zmerni ceni par močnih

črnih konj.

Zupniške IG pri Ljubljani. Cenj. damam se priporoča MASERKA. Pridem ob poljubnem času na dom. J. R. Škofja ulica 13, prtlj., levo.

Pletilni stroj

št. 5/45, se ugodno prodaja event. tudi posodi. Naslov v upravi lista pod št. 6201.

Dobro idoča dunajska tovarna gorčice, v Jugoslaviji najbolje vpeljana, išče izurjen.

ZASTOPNIKA

za Slovenijo. Nemške dopise z navedbo referenc pod šifro »Senffabrik 6280« na anonč. ekspedic. LASZLO, Wien I., Wollzeile 14. 6124

Velika, zračna, neopremljena

soba se odda

takoj. — Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 6216.

GOSPOD. ki je v soboto na Poljanski cesti kupil svitlorjavo PSICO-prilikačko, se prosi, da jo prijazno vrne lastniku proti vrnitvi kupnine, pri vratarju hot. Struclj.

Inteligentni mladenič

z dobro eksistenco, se želi v svrhu ženitve seznaniti z idealno gospodično v starosti 18—26 let. Prednost imajo šivilje s premoženjem in veseljem do trgovine. — Ponudbe s sliko naj se pošljejo na upravo »Slovenca« pod »Mladenič 6123«.

PREKLIČEM

govorico o g. Henrik Urbanu, mojemu zastopniku. Dravljice, 6. okt. 1924. R. GRUDNIK.

POZOR!

Na prostovoljni javni dražbi se bo prodalo v NEDELJO, dne 12. oktobra v ŠMARJI malo kmečko posestvo.

Sprejme se več samostojnih

elektro-monterjev

pri Jugoslovanski elektr. d. d. Brown Boveri, Ljubljana, Resljeva cesta 4. 6122

KUPI SE POLJSKA KOVAČNICA

(Feldschmiede). Ponudbe na upravo lista pod št. 6205.

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji

»VRT«

Džamonja in drugovi, družba z o. z., Maribor. —

Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves (cepov) v najplemenitejši vrstah in v vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ameriških podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. — Seme zeljenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. — Cvetje v loncih in razno okrasno grmovje in drevje imamo celo leto! Zalitevajte cenike!

Perfektna KUCHARICA

se išče za Zagreb. Plača 700 dinarjev. Vstop 15. oktobra. Ponudbe na gospo MIA pl. DEUTSCH, Celje, Zavodna cesta št. 13. 6105

SLUŽKINJA - KUCHARICA

z letnimi spricvali dobi dobro službo. Naslov: Zupančič, Dalmatinova ulica 1.

Spalno opravilo

primerno za samce ali prenočišča, vse skoro novo, prodam po ugodni ceni. — Poizve se: Cankarjevo nabrežje št. 9/1.

Za slabotne

otroke in odrasle se uspešno uporablja

»EMULZIJA«

norveškega ribjega olja. Razpošilja tudi po pošti lekarna BAHOVEC, Ljubljana, (pri čevljarjem mostu). 6044

MEDICINALNO

RIBJE OLJE

garantir. pristno norveško — ima LEKARNA BAHOVEC v Ljubljani (pri čevljarjem mostu). 6045

Priporočamo trdko

Josip Peteline

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najcenejši nakup

nogavic, žepnih robcev, brisačk, kloba, belega in ružavega platna, šifona, kravat, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potrebščin za šivilje, krojače, Solingen in za obrezovanje trt.

NA VELIKO IN MALO.

Advokat Dr. Henrik Tuma

naznanja, da je

odprl

pisarno

na Dunajski cesti. 17 1 nadstropje

Knjigovodja - bilancista

samostojno moč, po možnosti neoženjenega ISČE za takojšnji nastop KONZERVNA TOVARNA »GLOBUS« d. d. na Vrhniki. Plača po dogovoru. Reflektira se samo na prvovrstne moči z prima referencami.

Vodna žaga

se prodaja ali odda takoj v najem.

Ponudbe na upravo lista pod »ŽAGA« št. 6157.

KROJAČI

in KROJAČICE! Službe išče pridna kroj. pomočnica s petletno prakso, ki je delala že pri krojaču. Cenj. ponudbe na upravo pod šifro »F. R. 24.«

HIŠO - VILO, enonadstropno, praktično zidano, sredi Bleda, radi rodbin. razmer prodam. Naslov v upravi pod št. 6172. Pojasnila daje tudi M. AVBELJ, Kolodvorska ulica 18.

Močan mizarski POMOČNIK z dobrimi spricvali išče mesta. Naslov v upravi št. 6139.

PREMOG

Trboveljski, liboški, ormoški in visokokalorični trobnodoljski (spec. za centr. kurjavo) po najnižjih cenah dobavljiva

DOM. ČEBIN trg s premožem Ljubljana Weltova ul. 1./II.

PRODA se lepa,

novozidana HIŠA v TRBOVLJAH, z dvema sobama, kuhinjo, kletjo in pritlikinami ter vrtom. Pripravno za obrtnika. Cena je 90.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 6089

Kovine BAKER, MED. PAKFONG, ROTGUSS, mehki SVINEC, ODPADKE kupujemo po najvišjih cenah. Po robo pošljemo. — »BUTONIA«, Zagreb, Horvačanska cesta 29, telefon 2261. 5208

Proda se HIŠA

v Kamniku s korporacijsko pravico. Naslov v upr. št. 6060

PERJE

kokoške, račje, gosje in gosji puh, oddaja vsako množino po zmerni ceni trdko

E. Vajda, Čakovec

Trgovina dobro vpeljana,

na prometni točki v Ljubljani, se zaradi družin. razmer prav ugodno s celim inventarjem takoj odda. — Ponudbe pod »UGODNO« na upravnitvo »Slovenca«. 6136

Jabolka za mošt suhe gobe

kupuje

V. H. ROHRMANN

LJUBLJANA

Drva

trboveljski premog

M. Petrič

Ljubljana Gospodarska cesta 16 Telefon 343

VRATARJA

išče tvornica za čimprejšnji nastop. Oženjeni brez otrok, samo absolutno trezni in zaupljive osebe, naj vpošljejo svoje ponudbe z navedbo plače in prepisom spricval. Stanovanje, razsvetljava in kurivo brezplačno. Prednost imajo oni, kateri obvladajo nemški jezik. — Ponudbe pod šifro: »VRATAR III-A-43« naj se pošljejo na naslov: »Interklam« d. d. Zagreb, Palmotičeva ulica 18.

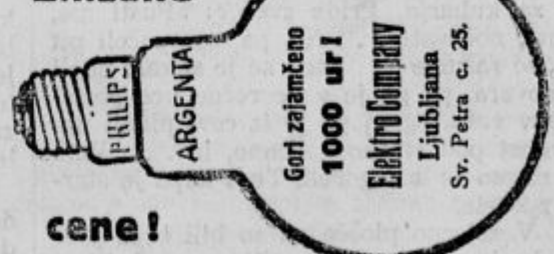
Lilhip

Turški med, pravi Fortuna šumeči bomboni v zalogi samo pri JOSIP VITEK, v Ljubljani, Krekov trg 8.

NAJBOLJŠA NAJCENEJŠA NAJUSPEŠNEJŠA REKLAMA

so oglaš v »Slovenca«.

Znižane

cene!

Gori zalazmeno 1000 ur! Elektro Company Ljubljana Sv. Petra c. 25.

Inserati v »Slovenca« imajo poln uspeh. — Inserirajte v njem!

Pravijo

da kupiš dobro blago na ceneje pri A. Sinkovec nasl. K. Soss Ljubljana, Mestni trg 19. Velika zaloga perila, pletenin, svile, nakita, rokavic, nogavic za dame in gospode. Prodaja s 10-20% popustom.

Umrli mi je mati

Antonija Nardin roj. Petrič

v 82. letu starosti.

Pogreb bo dne 7. oktobra 1924 ob pol tretji uri popoldne iz hiše št. 6 v Križevniški ulici.

Ljubljana, dne 5. oktobra 1924.

JULIJ NARDIN.

Mesni pogrebni zavod v Ljubljani.